

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W1KG14782	ImageGroup:	I1KG23959
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

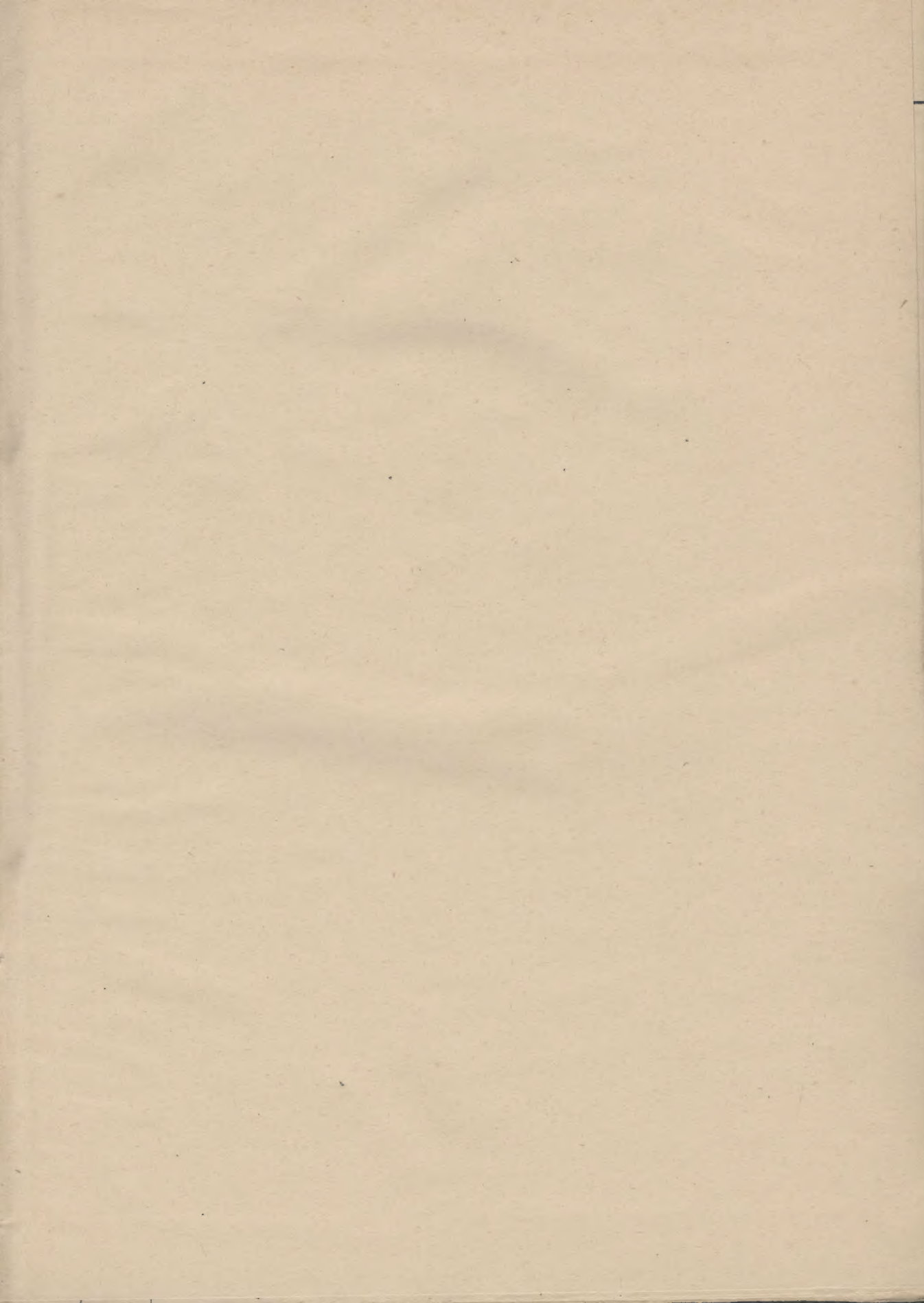
Title:	སྐད་གསུམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ། skad gsum yongs su rdzogs pa'i tshig mdzod chen mo/
Author:	རག་ཏུ་བེར་ raghu vira
Descriptor:	some type set print and most of them are hand written notes
Original Publication:	n/a;n/a
Place:	[new delhi]
Publisher:	[dr. lokesh chandra]
Date:	[n.d.]
Volume:	97
Total Volumes:	139
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at M/S Satluj Infotech Images, E-45, Sector 27 Noida, District Gautam Buddha Nagar, U.P. 201301 via New Delhi, IN for the Tibetan Buddhist Resource Center, 150 17th st., New York, NY 10011, U.S.A 2006. Comments: 6/2016

VOL. 97

POINTEDLY
TO
POWERFULL

pointedly उद्देशतः ind .

pointer n देष्टृ m .

what points out निर्देष्टृ mfn L , निर्देष्टृ m wh

p. out निर्देष्टृ mfn L , निर्देष्टृ m .

one who has been pointed to प्राग्दिश mfn Hariv .

pointing at उद्दिशिन् Vam, उद्दिश्यक् Comm on R p.

back प्रतिनिदेशक् (ifc) KatySr, Sch , अनुद्दिशिन् p.

out सूचक् f(इक्) MBh, Kav, etc , सूच f(आ)

Jātakam , सूचन f(इ) , अनुसूचक् f(इक्) ,

निदेशक् , उद्दिष्ट , देशक् (ifc) , निदेशिन्

W , अद्दिशिन् Nir , प्रदर्शिन् (ifc) MBh, Hariv, Kathās ,

दर्शक् (with gen) Kum 6.52, Hit Introd 10 , संदर्शयितु

Nir p. out any one's merits गुणवादिन् MBh 12.4221 p. out

to उपदिश ifc p. to सूचक् f(इक्) (acc) Hariv ,

उद्देशीन Vam, उद्देश्यक Comm on R, निदर्शन f(ई)

Hariv, BhP, परामर्शनि Sah, आक्षेपक Nyayam not p. to

(the etymol of a word) अप्रादेशिक Nir 1.13 p. upwards

उद्वग a rule p. back to a previous rule अनुद्देशः .

pointing at (the act of) उद्देशनम् comm on TBr ,

उद्देशः p. out (the act of) औद्देशनम् Mn 2.173 ,

उपप्रदर्शनम् Comm on AitUp p. to (the act of) उद्देशनम्

Comm on TBr , उद्देशः not p. to अव्यपदेशः Āp p. out

निर्देशः Mn, Kāv, Pur , अंगुसूचनम् सूया Jātakam, सूचना

Susr, Sāh , अभिप्रदर्शनम् Sāh , प्रदर्शनम् RPrāt, MBh, Sāmk ,

प्रदिश f RV, AV, VS , प्रदेशः (ifc f आ) Nir, SrS ,

अपदेशः KātySr p. out the sense अर्थभिप्रायणम् p.

out to उपदेशः Pān 1.4.70, Kap, Bādar, Jaim, etc p. out

to the faults of others गन्धानम् Hcar 54 (in rhetoric)

p. to आक्षेपः (in comp) Sāh, Dāsar, etc , निदर्शनम्

Mn, MBh , फामर्शः Sāh , प्रादिश f RV, AV, VS .

pointless adj विशिख R — मुण्ड f(आ) Kathās

— (as an arrow) विशल्य VS .

the right point of view साधुष्ठानम् Āpast scriptural

p. of view शास्त्रदृष्टि f A .

'poising one's self' तोल mfn .

poison n I विषम् (also विषः Siddh ifc f 3A)

r , etc , विषलम् L - गरलम् गरलः L) Th 2.

3387, Pañcat, Gīt, etc , गरदम् L, संगरम् L —

(contained in a bulbous root or tube) कालकूटः Th 3.

540, Pañcat, कालकूटम् L ; (produced at the churning

of the ocean, swallowed by Śiva, and causing the blueness of

his neck) कालकूटः (कालकूटम् L) Th 1.1152, Th,

etc, कालकूटः (कालकूटम् L) Th 3.2.2, (cont-

ained in a bulbous root) कालकूटकः Th 1.500 .

II अमृतम् L — उपधानम् L — द्वेडः

3.12389, Kuval — गदम् L — ग्राह्यम् (३३) L — घोरम्

L — छन्दः L — जतः L — जीवनाद्यात्म — लोकेणम्

L, लोकेणस्य — द्रुम् (v.l. धर) L — दूष्यम् L

— धरम् L (v.l. द्र) — निदः, निदम् L

— नीलम् L — मः L — मधुरम् L — रक्तशृङ्गम्

L, रक्तशृङ्गा — रभसः L — रसः (ifc f आ) (with

or scil विषस्य) has, Rājat, रसायनम् (sometimes foll-

owing the gender of the word to which it refers) L —

BhP — डाङ्कु m L — डाव्यम् L .

the act of eating poison विषभक्षणम् , bearing p.

विषभूत mfn , become p. (as food) विषभूत mfn

Kathās , ' conquering p. (a kind of honey) विषजित्

n L, consisting of p. विषमय mf(ई or आ) n Kav ,

consisting of p. and nectar विषामृतमय mf(ई) n Kathās ,

containing p. विषधर mfn , विषभूत mfn , सगर mfn

n, BhP , covered with p. लिप्तक mfn , curing p. विषनाशनम्

a deadly p. prepared from the roots of the plant hālā-

hala हाहालम् (rarely हाहालः) Kav, Susr, BhP ,

हाहालम् , हाहालम् L, destroying p. विषघ्न mf(९) n

hā, hāthas, 'usr, an epithet given to a kind of p. कनकक

nfn (३००) AV 10.4.22 , factitious p. उपविषम् , गरः

(९ उच्छादि Kās on Pan 3.3.29 & 57) L ; free from

p. : (the grass Hyllingia Monocephala) उपविषा, full of

p. विषोत्खण nfn Mh, giving p. गरदानम् BhP 7.5.43 ,

(a poisoner) गरदः Gaut 15.18, n 3.15, b 5.12, etc,

विषदायक mf(३०) n विषदायिन् nfn Kan, P, great p.

(a kind of p.) महाविषम् Susr, ' having no p. ' (a kind

of plant) विषाभावा L, having p. in the eyes नेत्रविष

mfn , (poisoning by the mere look) दृष्टिविष mfn

I B, E, दृष्टिविष, ' having p. in tail ' (an animal that

stings with the tail (as a scorpion) तूमविष mfn

, having the nature of p. and nectar विषामृतमय mfn

holding p. विषधर mfn, a kind of ready p. हृहलम्

(produced at the churning of the ocean by gods and demons)

हलाहलः, हलाहलम्

Kāv, Pañcat, हाहलम् Jātālan,

हालहालम् L हाहालम् (rarely हाहाल) B, Bh,

a kind of mineral p. (1) जालभद्रकम् L, a kind of p.

अमृतम् L, उग्रम्, कलाकुलम् L, काकोलः

काकोलम् L, कान्दाविषम् 1. L. 22, कुलिकः Gal,

कुशपुष्पकम् Gar 6.23, कुष्ठम् L, कौञ्चम् Gar 6.23,

(scil asura), गरम् L, गोमेदकः, गोमेदकम् L, ^{काकोल}

गोतमम् Gal, गौतमः L, गौरद्विकः L, वारदः L,

^{नाडीकाकोल}
दालकः L, दुन्दुभि ~~ms~~ L, नाडीतरङ्गः L

नमस्कारः L, प्रदीपनः L, प्राणहारकः L, प्राणहारिम्

‡ mfn R ~~मम~~, मधुसिन्धुकः L, महेतः (m L. 81)

L, महाविषम् ^{Susr}, मरणम् L, मारणम्, यमदंष्ट्रा

Kaseidrac ; तातुकः L, गिदुकः L, विस्फुलिङ्गः

शाम्भवः (only L), शौक्तिकेयः L, सर्षपः L,

सुराष्ट्रः L, सारोष्ट्रिकः, सारोष्ट्रकः L, सौराष्ट्रिकम्

L, स्तोत्रकः L वासनाभै, (either of a snake or a

vegetable or mineral p.) सौराष्ट्रम्, (said to be

produced in a country called Sulkika) शौक्तिकेयः L

(v.l. शौक्तिकेय) , a kind of vegetable p. अहिच्छत्रः L

कैराटकः L , पिङ्गलः L , ब्रह्मकुण्डः L ,

मुस्तकः L , मूलकः L , वराटकम् L , विषम्

(also विषः Liddh, ifc L आ) L वसनभि ,

गृह्णिकः L , सक्तुकः L शक्तुक , साक्तुकः L ,

सक्तुक, हारिद्रः L , हेमवतः L , mineral p. भूगरम्

L , one who has drunk p. विषपीत with Variv , one who

kills with p. विषघातक with VarBrS , a particular artifi-

cial p. वारम् L , a particular strong p. prepared from

the root of a kind of aconite (said to resemble the nipple

of a cow) वत्सनाभिः, वत्सनाभम् / usr, hpr, वत्सनाभिक

n. and nectar विषामृतम् , the p. called Vatsanābha

स्थावरदि n. , ' p. destroying ' (a kind of creeper)

विषादन्ती L , विषनाशक nf (इका) n , विषनाशनः

L , विषनाशिन mfn , विषघातिन् mfn , (antidotal)

विषान्तक mfn , (physician who applies antidotes)

विषघातः n , a p. doctor विषाभिषज् m L , (a dealer in

antidotes or one professing to cure the bites of snake)

विषवृक्षः Kalav , ' p. enemy ' ' a kind of plant or tree

विषारि m Susr , (a kind of grass used as an anti-

dote) विषवैरिणी L , मिर्विषा ' p. expeller ' (Simonia

Indica) विषनुद् m L ' p. force ' (the collection of p.

(shown by various bodily effects or changes) विषवेगः

Malay , p. hearted विषहृदय m n lit , ' p. indicator '

(the Greek partridge) विषसूचकः ' f , juice ' (a poison-

ed draught or potion) विषरसः ' p. mountain ' (a

mountain producing p.) विषगिरि m L , ' p. mouthed ' (a

snake) विषाननः , विषारसः ' p. ' (a word) विषसृग्मन्

m L , (a crocodile) आलस्यः L , ' p. naked ' (m.

of 'iva' विषकणः A , the n. of Larkotaka कर्कोटकविषम्

' n. prepared from the plant inkella etc अङ्गोत्सारः

p. repellent विषापर mfn in, 'usr , ' p. science ' the

administration of antidotes विषविद्या svr a p. 336

विषवृत्तिः lajet , विषतर n has the n. tree of sur-

and existence संसारविषवृत्तिः cat , ' a p. worm ' ' a worm

bred n .) विषकुमि m Can, possessed of p. विषजुष्ट

m , produced by p. विषज m b, the n. of the p.

term (denoting that what may be false to others is not so

to these who are bred in it विषकृमिन्यायः the state of

p. विषता, विषत्वम् ishn, lav, etc, taking p. विषभक्षणम्

tasting p. विषस्वाद man n 11.9, 'to whom p. is

death' (a kind of pleasant) विषमृत्यु m L, the use of p.

विषप्रयोगः W, a vegetable p. इन्द्रः L, a vegetable p.

spoilt through are दूषीविषम् gusr, a vegetable p. spoilt

rough decomposition दूषीविषम् gusr, worthy of p. विष्य

the doctrine of poisons and antidotes कल्पः

usr 1, the 5 strong p. महापञ्चविषम् L, knowledge of p.

जाडुता Kom 7.10. जाडुलो (7.1. जाडुलो), the

science of p. and antidotes कल्पस्थानम् usr .

to become poison विषाय on विषायते hartr,

subh, to deliver from p. निर्विषीकृ hartr, ot, to turn in

to p. विषाय on विषायते hartr, subh, to p. श

cl 3 ददाति (हत्ते) (with विषम्) (Pancar 1.14.

(with जस्म्) (with gen) VP 4.3.16 .

poisoned adj निषदिग्ध ^{MDh}, विषंनहुक ^{MDh}.

विषवत् ^{MDh}, विषिन् ^{Pāncar}, विषाक्त ^{MDh}, विषकृ

— दिग्ध ^{MDh}, ^{MDh}, ^{MDh}, ^{MDh}, ^{MDh}, ^{MDh}, ^{MDh}, ^{MDh} — सविष

f(आ) ^{MDh}, विषजुष्ट ^{MDh} - गरित (^{MDh} तारकादि),

गरगिर् ^{TāṇḍyaSr} 17.12, ^{MDh}, ^{MDh}, ^{MDh}, गरगीजे ^{MDh} 5.12.

1, ^{MDh} ^{MDh} .

having arrows with poisoned tips संदिग्धफल ^{MDh}

hit by a p. arrow दिग्धहत ^{MDh} 2.144.13, pierced by a

p. arrow दिग्धविद्ध ^{MDh} 14.9.4.8, a p. arrow दिग्धः

2.30.23 , आतिदिग्ध car 5.1 , लिप्यन्तः L, a n.

draught विषरसः h, a n. potion विषरसः h, n. water

विषजलम् h, sickness arising from being n. विषरोगः

at, the state of being n. विषयवस्था has .

poisoner n विषदायक m (उक्ता) n विषदायिन् m

Kam, R , गरदः Gaut 15.18, Mn 3.158, MBh 5.13, etc

लोहगरसदायिन् m Mudr 2. $\frac{7}{8}$.

poisoning by the narelok विषदायक (उक्ता), विषदायिन्

Kam, R .

poisoning by the narelok दृष्टिविष

दृष्टिविष .

poisoning (of food) n विषदूषणम् Kam .

poisonous adj विषातु विषभृत्, विषमय

1(ई or आ) Kav, विषवत् 10, etc, सविष 2(आ)

usr, विषद विषधर, विषजुष्ट, विष

2(आ) 7.113.1 — गरमिन्, अगर, 10, 11.

not poisonous अविष 1(आ) 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

any discharge of poisonous matter from venomous

animals आत्म

usr,kaus (disease) caused by eating

p. flowers विषपुष्पक Jan 5.2.81, excellently p. अतिविष

* having p. flowers ! (anguria spinosa) विषपुष्पः

L, having p. hair लोमविष L, having p. saliva

(said of venomous insects) लोमविष mfn L, having p.

teeth विषदन्तकः L, a kind of insect whose bite is p.

रुण्डुमका usr, a kind of plant with a p. root

विद्युच्छिखा usr, a kind of p. insect उरभ्रसारिका usr 2.

287.14 , राणोपदो ¹usr , कुम्भेन ¹usr , कृष्णतुष्टः

¹usr , a kind of p. plant नन्दनः ¹usr (also 2. 10b)

, नागस्तोककम् L , विषतिन्दुकः ¹usr , a kind of p. root

कूर्कटकम् ¹usr , सधेपकन्दः ¹usr , a kind of p. tree

विषद्रुमः ¹usr , ¹usr , a little p. animal अरुणः

¹usr , a particular plant with p. leaves विषपत्रिका

¹usr , a particular p. plant महाकरम्भः ¹usr , a p. animal

(said to be a kind of mouse) असितः L , a p. beaver-

Has on Pan 3.3.29 & 57) Tāṇṇyaṇ 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100

a p. creeper विषवल्ली, विषवल्ली f विषवल्ली 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100

lathas , (the colocynth plant) विषतता 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100

flower विषपुष्पम् 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100

13, p. 1000 सगरम् a p. insect अपराजितः 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100

snake विषभुजङ्गः 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100

काकोलः, काकोलम् 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100

p. with urine मूत्रविष 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100

car, a species of plant with p. blossoms वद्विजः 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100

a species of plant with p. leaves आत्मन्ता

usr, a

species of p. insect पञ्चकृष्णः usr, very n. महाविध

usr .

prisono grass n विषता, विषत्वम् ishn, Jay,

etc .

poke vb स्फु cl 5,2 स्फुणोति, स्फुणुते,

स्फुणाति, स्फुणीते .

potter n शकडा Sch .

Planisia icosandra आदित्यपर्णिका, आदित्यभक्ता

आदित्यवह्नुभा L, आदित्यपर्णिन् m आदित्यपर्णिनी

Susr, आदित्यतेजस् n or f L, (a creeping plant

with gold coloured flowers, growing near the water)

आदित्यकान्ता L — सत्यनामन् mf (m or नाम्नी)

n or — भास्करचक्षु L — मातेण्डवह्नुभा L — रबीष्ठा

L — वरदा L — सप्तनामा L — सुतेजा (?) L —

सुरसम्भवा L — सुवर्चला L — सूर्यलता L, सूर्यवर्ता

L — सीरी mf, सीरी L .

the plant Lobanisia icosandra अर्ककान्ता

अर्कभक्ता, अर्कहिता .

(in astron) the polar circle of the ecliptic

कदम्बभ्रममण्डलम् , कदम्बवृत्तम् , the p. region

ध्रुवमण्डलम् .

the polar star (personified as son of Uttanapada and

grandson of Manu) ध्रुवः Grā, etc , ध्रुवतारकम्

Var, ch, ध्रुवतारा Sūryas , (dhruva) चित्ररथः

10.22 , द्युतिकरः L .

belonging to the polar star ध्रुव ग्रह (इ) in Grā.

pole n दण्डः, etc — यष्टि n (1) अक्षः, etc

यष्टि — धुरा Panc 1. $\frac{22}{23}$, धुरः h, etc —

(prob) गभस्ति n — वक्रः Katyār, sch, वक्रः,

वक्रम् (?) Katyār, sch .

being on the pole धूर्जत n, being on the n. of

a carriage धूर्जत n, celestial n. धूर्जतः urvas,

derived of the n. विक्रम n, the double n. इषे

du 3.53.17, 8.5.29, 11.8.23, 11.8.2, Mr, Katyār,

h, etc, the fork-shaped n. इषे du 3.53.17, 8.5.

19, 2.5.21, 11.1.9, र, लय-र, etc, the fourth

part of a short p. ककिणि I, furnished with only one p.

एकष mfn 10.125.3, harnessed on the right side

on the p. दक्षिण दुरिण mfn 1.4.70, has ' having a

... (a rower, boat man) सम्विन् m 4, having a

strong p. दृग्धुर mfn 5.4.74, has, having the p.

turned up to the north (as a carriage) दन्तीष mfn 6.9.25

on laryer 7.9.25, a kind of p. ख for carrying burdens

विहंगिका I, a kind of p. म with a cord

attached to either end for carrying burden स्कन्धचापः

L, a kind of p. used in gathering fruit from a tree कडुत्तम्

F, Sch, the piece of wood fastened on at the extreme end

of the p. serving as a rest (popularly called ' sippy ' in

Western India, and in English ' horse ') कस्तूरी 3Br

1.12.2, a piece of wood for supporting the p. of a carriage

निष्कामिका Kāy' r. Sch, निष्कामिका Kāy' r. Sch, a p.

as a measure of length (four hastas ३३: Kar' r. 24,

Mark L, the p. attached to an axle अक्षधुर f, a p.

for carrying burdens कठिनम् Pan 4.4.72, a p. for

carrying loads भारयाष्टि L, the p. of a carriage कूबरः,

कूबरम् MaitrS, Gobh, MBh, etc (ifc f 3 आ Heat),

कूबरी Sur, ^{f.} Jankar, etc, रथकूबरः, रथकूबरम्

MBh, धूर्वी L धुरे, (esp. it fore part) धुरे f,

the p. of a carriage to which the yoke is fixed युगंधरः,

युगधरम् MBh, the p. of a plough इषा, हलीषा

हलीषा, कङ्कतदण्डः, कङ्कतदण्डकः L, कङ्कलीषा

शकन्त्वादि on Pan 5.1.94, वार्त्त L, the p. of a wall

रुडारक ifc Kad 5.840, (in astron) the p. of

the ecliptic च २२७. Comm on Sūryas, a p. serving

as a perch for the birds to rest upon नमयपि f

verb, the p. star नक्षत्रनेमि is set up as a p.

मिनेत min Kad, the southern p. (region of the dragons

and Titans) कुर्मर m W, a p. snatch in going at the

p. of a carriage (as a horse) अप्रातेधुर min Kad, with

out a p. निरीष min Kad (.l. निरीष), voted the left

p. of a carriage (as a horse) उत्तरधुरिण min Kad on Pan

4.4.70 .

(carriere) having 2 poles द्विकूबर n h .

ole-est + विलतासः use विलतासेन् est h ,

विलतासः est h , est h — शक्ति est h (according to

also f) Hear (?) L, — कामरपेन् est h — पूतिशारिजा

(?) , पूतीकः est h — मोडलिन् est h — मृगचैरकः .

pole-star n ज्योतिष्य mfn L .

Polianthes tuberosa द्विषदा L — नलिका L

— रजनीगन्ध. L .

a police magistrate आरक्षकः, आरक्षिकः

ancat, tas, etc, the p. magistrate of a country प्रियमिदृष्ट
पाठः

ricch, a superintendent of p. रक्षणाधिपति n antik,

रक्षणाधिकृतः In 9.272, रक्षाम्याधिकृतः

policeman n रक्षिकः, रक्षिकपुरुषः tas — स्थानपातः

स्थानरक्षकः — दण्डिकः aut, दण्डिन् Mal 1.27,

Mad 1.225, दण्डनायकपुरुषः curay, c, दण्डनाहिन् n tas

11.249, दण्डपाशिकः ancat 2.1. $\frac{3}{4}$, Mad 1.21, दण्डपाणि

in Sanskrit .

the office of a policeman दाप्तिस्थानम् (पुरोहितदि)

an assemblage of रक्षिजनः Jatak, a race of

रक्षिजनः Jatak .

police-officer न दण्डपाशिकः place — नागरिकः

Sak (v.l. नागरिकः), नागरिकः Sak v.l. for नागरिकः

— अध्याधिपः, अध्यक्षः Jatak — प्राहारिकः (nat), प्राहारिकः

(Pharnas, Kād) .

the guard of a police-officer नागरिकवृत्तम् has

head n. नगराधिकृतः (Nājat), नगराधिपः, नगरपति

n Kathas, नगराध्यक्षः (Nativ), relating to the n.

दण्डपाणिनः Sch on Hala 536 .

policy (also personification) n नीति — n, etc.

Kāv, etc — नायः Bhatt, Sch .

bad policy अपनयः, good p. सुनीति — n, etc,

ignorant of p. अननीतिज्ञ, अननीतिविद् mfn, a master in p.

नयनेतृ — n, one of the 6 Gunas or treasures of p.

विग्रहः — m 7.160, 'path of p.' (political wisdom)

नयवर्त्मन् — n Nir, royal p. नृपनीति — f, राजनयः

राजनीति — f, states, etc, skilled in p. नयकोविद

mfn, state p. राजविद्या — f, m .

polish vb उन्मृज् रन्मार्ष्टि, उन्मृष्टे, उन्मृज्

caus उन्मार्जयति, आमृज् intens, मृज् cl 1 मार्ष्टि

(Ved also मृष्टे an cl 6 मृजति, मृजते) , etc —

श्नक्षणाय con श्नक्षणायाते hān r, श्नक्षणीकृ, श्नक्षणीकरोति

vb, ch — घृष् cl 1 घृषेति usr, pancat, an,

vb — आञ्ज् 7.44.5 — उञ्जिस् उञ्जिस्वति

ak 1 9d, ach — धाव् cl 1 धावति धावते

etc — लिस् cl 6 (hān 23.7) लिस्वति (var cl)

लिस्वते) ark — कुच cl 1 कोचति thān .

to polish up (as a jewel) अभिप्रदत्, अभिप्रदालयति

अभ्र, आदणु आदणौति

Kāṣṭh .

to cause to be polished युद्धाद्, caus युद्धावयति

Lāṭy .

to which polish has been applied प्रयुक्तसंस्कारः

mirrored, same of p. आपारिष्कारः

polished all प्रमृष्ट, all, all, etc, परिमार्जित

h, उन्मार्जित Prab, मृष्ट, etc — शक्य

f(आ) h, etc — निशात h, h, etc — निर्धौत

MBh, h, h, h h, h, etc — निर्धौत — (see a

xxxx nam) प्रयुक्तसंस्कार h, h, h, etc

अभिदिग्ध 5.18.8 — आलोढ — उत्तेजित —

उत्तेजित — उल्लोढ Bhartr — कोभ्य RV 1.

171.3 .

highly polished संस्कृत्रिम् hatt , not properly p.

(as pearls) निषमक् Varbr , p. language संस्कृतोक्ति

f Hit , व्याकरणम् Subh , yearing p. carines मृष्टकृष्ट

MBh , well p. सुमृष्ट MBh, R, BhP, सूनिर्णित Heat ,

सुधौत , सुदिह् hair , (mountains / whose rocks

are p. (by water) मसृणितशित Frab , with p. brescolets

निर्णित्कबाहु-वलय .

polisher adj घर्षक W .

polishing n शब्दपोषणम् ā'ir - ज्ञातम् Mark

- शब्दपोषणम् Subh — परिष्कृति f W — (of gems) संस्कार

(ifc f आ) Grām, Grām, Grām, etc — उत्तेजनम्, उत्तेजना

Sis — परिनिखनम् MarkP .

a means of polishing शब्दपोषणम् ā'ir, a method of

n. शब्दपोषणम् ā'ir .

polite and उप-चारवत् — सभ्य

नागर f(ई) Sak 5.1 (v.l. for नागरिक)

— नागरिक Sak — सानुनय f(आ) २, as — पूर्वभाषिन्

I, पूर्वभाषिन् Pāṇini — अभिवादन L .

polite behaviour उपचारः f(आ) २, as, etc.

a p. designation of a person पादभूलम् ,

p. to अनन्तर (comp) near, near, thirteen, a p. word

उपचारपद्म fun 4. , very p. सुदीक्षिण ३ , सभ्यतम

a very p. person सभ्यतमः W .

politeness सोपचारकम् ind. 111 .

politeness n उपचारकरणम्, उपचारकर्मन्तम् n

उपचारक्रिया in 8.357, उपचारकः He t — सभ्यता,

सभ्यत्नम् W — (in drama अनुवृत्ति — Sāh — (in

draw) पुष्पम् Dasar, Sāh, Pratāp — सभाजनम्

R, Valid, 'is' — सामोचो Bahavy .

political address नयप्रयोगः , p. conduct

नयसाधनम् , p. science नीतिविद्या Nit , नीतिः

In, law, etc , p. success नयसिद्धि f , the science

ce of p. ethics नीतिशास्त्रम् Kathās , the science on p.

morals नीतिशास्त्रम् Kathās , a work on p. ethics नीतिशास्त्रम्

Kathās, a work on p. morals नीतिशास्त्रम् Kathās .

endowed with political prudence नयशास्त्रिनं man

Rathas .

political wisdom ज्ञेयं man, h. Sav, etc ,

नयप्रयोगः , नयनार्थेन n Kir , the doctrines of p.

ज्ञेयं नयशास्त्रम् , ज्ञेयं , endowed with p. wisdom नयशास्त्रिनं

man Rathas , summary of p. wisdom नयसंग्रहः .

~~xxix~~

politician n लोतिज्ञः in, var, राजः नीतिवेदिन्

m L — नयविद् m MW .

a great politician महामन्त्रिन् m .

politics n राजनीति — h, thās, etc , राजनयः

R .

a master in politics नयनेष्ट m .

polity n नयः h, kav, etc नयनम्

भ० 10

50.36 .

essence of polity नयसारः .

pollard मुडकः I .

pollen n पुष्परजस n, पुष्पजं रजः Sāh,

पुष्परेणु m Ragh — धूलि f Var, Pañc, Kāv, Pur, etc

(also धूली L & in comp) — पारी L — मधूली L.

containing much pollen बहुरजस् mfn Kāvyaḍ, cover-

ed with p. पशगवत् — पशगेन् mfn 'is', full of p.

रजस्विन् mfn Cat, having good p. सुरजस् mfn g भृशादि,

having much p. सुरजस् mfn g भृशादि, having no p.

नीरजस् mfn L, having p. सरजस्क mfn आ'n Shām, सरजस्

mfn Pan 5.1.77, rich, laden with p. पशगवत् mfn 7, पशगेन्

mfn 'sis', mixed with the p. of flowers रजोमिश्र mfn R,

the p. of flowers रजः Prangabh, रजस् n Kalid, etc,

the p. of a flower सुमनोरजस् n L, the p. of flowers

रेणु m (f idd), n अधयोदि) , Ka, etc, the

p.
p. of a flower परजः Ka, Pur, etc, p. of flowers

धुविका L, the p. of a lower पंशु n L, पुरु

n L, the p. of horn भङ्गाकटः L, the p. of saffron कुङ्कुमरेणु

f, p. of symplectes acemora लोध्रप्रसवरजस् n L, the p.

of the flower of Pentapetes phoenicea बन्धूकपुष्परजस्

n .

to produce good pollens

सुरजाय

Nom

सुरजायते

८ भृशादि, to produce much p. सुरजाय Nom सुरजायते

९ भृशादि.

pollute

Vb

प्रदूष

Caus

प्रदूषयति

h, hā, etc

— समतीकृ समतीकरोति Chadreb — (a girl) प्रकृ

(only by Pan 1.1.2) प्रकुरुते, प्रकृणुते etc in 8.370

— ध्यामती कृ

dharmas'

—

प्रलुभ्

प्रलुभ्यते

dh - विप्र

cl 6 (hāsup 28.1.9) लिम्पति, लिम्पत TBr, etc .

to be polluted प्रदूष् प्रदुष्यति Mn, Yājñ .

polluted adj संकोर्ण n, Mb, etc .

polluted by आविल आविलित verb n. सुमति

wholly n. सम्प्रदूष VarBrS .

to become utterly polluted संदूष् संदुष्यति

polluting ad. प्रदूषक h, षिन् h, Yā.ñ .

polluting n ध्वस्मन् m RV .

pollutio nocturna स्वप्नदोषः .

pollucio n पिण्डिगूरः L - रूपाक्षः — कृपुरुषः

MBh 5.5493 .

Croton polyandrum अनुकूला .

polyandry बहुनाम् एकपत्निता .

polygamy n बहुपत्नीता , बहुपत्नीकता

the fish Polynemus paradiseus तपःकरः , तपस्विन्

m L , तपस्यामहस्यः the fish P. risua तपःकरः , तपस्विन्

m L , तपस्यामहस्यः W .

polypus n अंबुदः, अंबुदम्   'susr, etc, अंबुधः

Kath, Anukr — मांसमेतः L, मांसमातृक .

a polypus in the throat मांसतानः 'susr, वार्ति

f 'susr वार्ति .

polysyllabic

[adj]

बहुक्षर

[Prat]

— अनेकाक्षर

— बहुच, बहुच्छ.

being at the end of a polysyllabic word बहुक्षरान्त्य~~xxx~~ MW.polysyllableness

[n]

बहुक्षरत्वम्

[Prat, Sch.]

pomegranate n दाडिमफलम् Amar 13 — कुट्टिमः ,

कुट्टिमम् L — कुचफलः L — दन्तबीजः L, दन्तबीजा

L — दशनबीज Hpr — नीरसः — वृत्तफलः L,

सफलम् Cat — हिण्डिरम् L .

being on the pomegranate tree दाडिम mfn, Susr

the flower of the p. tree दाडिमपुष्पम् Susr, a kernel of a

p. दाडिमफलम् Amar , ' liking and eating p. ' (parrot)

दाडिमप्रियः दाडिमभक्षः L , planted with p. trees

दाडिमीवत् nam Pan 8.2.9, Kas , the p. fruit दाडिमम्

the n. plant कल्कफलः L, the p. tree दाडिम mf(ई)n

Hariv, Hariv, Hariv, दाडिम्बः L, दाडिमः, करकः L,

कल्कफलः L, नीलपत्रः L, पत्रेष्ट m L, पु^{पिण्डपुष्पः}

(L), पिण्डरः Hariv, फलखण्डः L, फलशाडवः,

L फलशाडव, मणिबीजः L, मधुबीजः L, मुखवत्त्रभः

L, रक्तपुष्पः, रक्तबीजः L, रोचनः, शुक्वल्लभः

L, शुक्रादनः L, सक्तः L, सुनीलः (only L),

सुकतः (only L), स्वाद्वन्तः L, the seed of a p.

दाडिमफलम् Har .

to bite pomegranate

दाडिमानि दंश

Vān 3.2.114.

to bite pomegranates

(said of a hard task) दाडिमानि

दंश

Vān 3.2.14 , (said of an unwelcome task)

दाडिमानि दंश

Vān 3.2.14 .

pomp n

रमा Bhām .

the pomp of spring

वसन्तश्री Kāvyaḍ, royal p. राजर्द्धि

f. dear .

pompous adj उदात्त Rājat .

pompous speech उदात्तम् Kāvyaḥ, Sāh, Pratanar ,

प्रौढिवादः L .

pompously सप्रकाशम् ind vikr, Prab .

pompousness n उदन्तता Pratāpar .

pond n I पत्तलम् (m Siddh) — तडगः L

तडाग — इवातम् (Waigh 3.23) r 9.4.3.9, ṭankh'ar,

Pāncat, ṭh', etc — जलाशयः n, ṭh', etc, जलाश्रयः

Pāncat 1.11. $\frac{0}{1}$, जलाश्रीकी L — सलिलाशयः P, VarBr^h, ṭh'

कासारः Hariv, 'as, hartr, Cit, कासारम् — सरस

n-m, etc, सरसम - सरस - सरकम L, सरसी

RV, Kav, Rajat — पुष्करः L, पुष्करिणी m, etc.

वापि f Bhp, वापिका Kav .

II अनूपः RV, भावि m L — आधारः L —

इचिकिकः — कचारः, कचारम Bhadrab — कूमम L —

कूला L — कौटारः L — खण्डाली w — जलकूपी L

— जलशानम Bh, जलस्थायः Bh 12.4.10 — तककम

(also तल तल्ल) — तायराशि — 2.6.17 — (?)

गीमजा RV 8.4.20 — प्रवाहः (ifc f आ) w —

मीनगोधिका L — नसु वापी or वापी in only 5 — कार

n 11 4.19.4, 8.98.8, 9.112.4, तार्थयनम् वापी — वैशन्तः

av, वैशन्ता वापी, वैशन्ती वापी, वैशन्तः वापी, वापी, वापी

वैशन्ता वापी वापी वापी वापी 1.84.4, 8.6.93, 7.22,

etc — वापी, वापी L .

any pond (made by damming up earth) वापी Mn,

h, etc , (made by scattering earth) वापी n, h

etc an artificial p. खाता L an autumnal p. (dry in

the other seasons शरदुदशयः Kav the bank of a p.

पञ्चवर्तीरम Pañc being in a p. हृदय mfn २३, हृदय

mfn Pañ 6.1.83, Vārtt 2, Pañ, हृदय mf(आ) n २३ belong-

ing to a p. सारस mf(ई) n Kāv, VarBr, Susr coming

from a p. सारस mf(ई) n Kāv, VarBr, Susr a (large)

four sided p. पटुष्का L 'growing in a p.' (lotus)

सरसिद्धम Kāv a kind of p. ताम्रपर्णी L, ताम्रपर्णी

a large oblong p. तापी In, etc, etc a large p. सरोवरम,

सरोवरः Kāv, Susr, etc, तराविनी h 3.279.44,

तराविनी a natural p. आरवातः, आरवातम L, देवरावतम

(देवरवातः Sch) Vāyup an oblong p. रवात्रम् n 4.

161 , रवात्रवर्णिका, (as receptacle of water) पाणी

Var a pleasure p. कैलिपत्रकम् Maish 1.111 a p. abounding

in lotuses सरोजिनी Kāv, Gāh, सरोजिणी Vir a p.

belonging to a king राजकीयसरस् n Vathās a p. filled

with lotuses कुमुद्वति Kaus, Sak, etc a p. for watering

अवधानम् 7.94.1, 8.4.10 12.106.2 a p. in autumn

शरद्दः शर a p. with blue waterlilies नीलोत्पलानी

relating to a p. सारस mf (इ) n Kāv, VarBrS, Susr

the shore of a p. सरस्तीरम् Pancat a small p. बिम्बम्

L, (one which is dry in the hot season) अल्पसरस

n L, (one which is shallow in the hot season) अल्पसरस

n L the water of a p. सरोजकम् , सरोदकम् is .

being in ponds कुर्व mfn VS, (as water) अनूप्य

mfn VS, (water) (tadāga) ताडाग mfn Susr 1.45.1.1

22 coming from p. (as water) वाप्य mfn Susr, (water),

(tadāga) ताडाग Susr 1.45.1.1 22 connected with p.

सरस्वत mfn Bh found in p. सरोज mfn Tarkas

living in p. (as fish) सरसिज nfn susr produced in

p. सरोज nfn Tarkas , (as fish) सरसिज nfn susr

relating to p. सरसा nfn १३, १४, Kātyār .

to become a pond वाप्याय Nom वाप्यायते Divyav

to resemble a p. वाप्याय Nom वाप्यायते Divyav .

ponder vb विचर caus विचारयति n, etc

— विचिन्त विचिन्तयति, विचिन्तयते, etc — तुळ

विगणयति

cl 10 तौळयति, तुळयति, etc — विगण

विह, हव, etc — परीक्ष्य (only of परीक्ष्य) R —

विमृश caus विमृशयति हव, वृत्त, प्रविमृश

(only ind p) विगृह विगृहते (en. also

विगाहति) धृ पर्योक्ष्य caus पर्योक्षयति Subj. let

निर्लेच (only ind निर्लेच्य) कथस — सम्पद्य caus

सम्प्रदायति (with or without बुद्ध्या, मनसा, हृदये or

) in, bh, kav, etc — व्यस व्यस्यति, व्यसति

(with मनसि) — परिकृण परिक्षति, परिक्षते

h, ~~परि~~ परी पर्यति h, v — वितर्क वितर्कयति h,

kav, etc — विविच cl विवेचयति Pāncar, sāh, विविच

विवेचयति kav, Kathas, bh, वीक्ष वीक्षते (en.

also 7) (with हृदि) — व्यवसो व्यवस्यति (en.

also व्यवस्यते) bh, kak — संकृण caus संकल्पयति,

संकल्पयते R — सचि (only in ind p. सचिह) Rājat

सम्परी सम्पयति Kathap, सम्पश सम्पश्यति,

सम्पश्यते

In, MBh, etc .

to ponder in the mind मनसि with √कृ to p. on

समवेक्ष समवेक्षते (en. also समवेक्षति) In, MBh, etc ,

सम्पाद

caus सम्पादयति (rarely सम्पादयेत्) In .

pondered adj गरी लीनित कल.

to be pondered द्येय Tajn, h. Nav, etc to be

p. over व्यवहारितव्य Mahavy .

' ponderer ' (a kings councillor तुलकट्ट Pivav 17.

pondering adj संकल्पक MW .

pondering n विचारः (in आ) Prat, th, e c .

addicted to pondering over secret things रहस्यालोचना

addicted to the p. over secret things रहस्यालोचना . L

रहस्यालोचना . R .

ponderous, adj भारिनः, भारतर Divyāv.

very ponderous सुगौरवः L.

Pongamia glabra करञ्जः, करञ्जिका, कर, कर, कर, कर,

करजः L, करञ्जः, लम्बुकरञ्जः L — चिरम्बिल्वः

Nch 2.3.36, H 3.79. L, usr. karar, ambyak, ch,

चिरम्बिल्वः Bhpr 7.59.49 — तीरणः Npr — दन्तकाष्ठः Npr

— करकः L, करिकुतः L, कलिकारः L — चिन्ति

f. I. — तिक्तगुजा L — द्वाङ्गुवली L — नक्तमाकः, नक्तमाकः

L — पूतिपर्णः L — नक्षपलः L — वर्धपलः L —

ननेक्षुहा L — निक्षुपकरी L — वेष्टनम L — व्याप्तः

L — शतवनी L — शङ्कुलः L — शङ्कुल (ifc) Pan

1.2.18, ch, शङ्कुलि, शङ्कुली f. I. — शारवः L

— सरवा .

coming from the tree Karanja (Pongamia glabra)

कारञ्ज mfn Susr produced by the tree Karanja f.

glabra) कारञ्ज mfn Susr Karanja f. glabra शुद्धरसः

L a sort of L. glabra गङ्गा

L the tree L. glabra

(used medicinal) करंजः Ip, Mar, Rh 3 a tree

resembling the L. glabra शङ्खः L.

pool n हृदः (once हृदम् ifc आ) etc, to

तडाकम् (in which) — तडाकः, तडाकम् L, तडाकम्

(तडाकः L), तडागम् (तडागः — अर्थः चिदि) तडागम्

5.2, in 4.7 L, तडागम्, etc, तडाकम् (तडाकः L)

shady Br 5.12, P, etc — कासारः Mariv, as, Cherty, Cit.

कासारम L — सरसी RV, Kāv, Lājas, सरस्

n m, etc, सरम (also irregularly in comp. for सरस्)

Un 4.188, Ach), सरसम = सरस् — पुष्करिणी

RV, etc — वापी n, h, etc — कूबा — निपानम

n, h, etc — परिवाहवत् m — बिल्वम L — वर्तकः

(only L) — षण्डाली .

belonging to a pond सूय mf (आ Un 18, 19 coming

from a p. पावक mf (ई) n fusr a great p. महाह्वः

n, h, etc the origin of a p. पावकतीरम Pañc the end of a

p. पल्लवपङ्कः Halid on the p. उपपल्लवम् ind Naish

plourhing a p. पल्लवकषिक mfn Mariy a p. bounding in the

Sipala plants शीपाळा a p. bounding with lotuses

सुवर्णी L a p. before a temple अस्वातः, अस्वातम्

L ' p. dweller ' (a ~~large~~ tortoise) पल्लववासः L a p.

for watering अवपानम् 7.48.1, 8.4.13 & 10.106.2

a n. for watering cattle निपानसरसः n 100 a p. in which

the Npsarasas bathe अप्सरस्तीर्थम् Sak ' p. of the

rods ' (. of a place) देवसरसम् 100 a p. of water

मीनशाधिका

L a p. where lotuses abound कमलाकरः

, Natav, etc relating to a p. सूदा m(आ)n 13, 14

a sacred p. मणिकर्णी Sam Sp, मणिकर्णिका .

abounding in pools निषानवत r/r 13th , (as a

river) हृदिन r/r 13th, Nariv, 1 (perhaps) making p.

विहदिन

m/r 13th 23.6

a region abounding in p. सरस्वती

MBh 1.7745 .

to become a pool पत्तकी / भू Jataka .

poor adj I दरिद्र (आ), दरिद्रत (प्र) as

7.155, दरिद्रायक Pañ 6.4.114, Vartt 2, Vār. दरिद्रित

32, rich दरिद्रित, दरिद्रत as 7.155, दरिद्रायक

Pañ 6.4.114, Vartt 2, Vār — निर्धन h, Vav, etc,

धनवर्जित h, धनहीन Kav, धनच्युत, कृशधन

hartr 2.61, कृतार्थः h 12.120 — कृपण (आ, ई

— बह्वादि) (varas श्रेष्ठ्यादि हसुखादि Pañ 6.2.1, (Pāṭ)

Vār 11.14, h, etc — रङ्ग Prab — निःशब्द h, etc

— दुःख Pur, Rajat, दुःखित Kathās, Pur, Pāt

तपस्विन (Pan 5.2.102) 5.3.3.4, 22, 'at;

Malav, 101, 104 — दुग्ध (आ) L — (as food) गुणहीन

, हीन 'Br, etc — कृश (आ) .

II अगु ('rगौ itb अ) 8.2.14 — अनार्य

'r, etc, ~~अनार्य~~ अनार्य (आ) — अपानिधि 'h — अपंगु 'h,

'r — अमति 10.32.1, अमतिवान् 3.19.2 —

अर्थन्यून 'h, अर्थहीन L — अल्पवत्, अल्पवित्तवत्

11est — अल्पपरिच्छद 'ivya (con.) — अल्पसाम्निधय

11 1.4.7, अल्पसम्भार 'obb — अल्पस्वमत 'air — आक्ष

f(आ) २० -- इतर f(इ) L -- कर्पटि L -- काकडूक

L -- कीकट L -- कीरि, कीरिन २० 5.52.12 -- क्षीण

२० ३.१६ ३.१७ -- शुलुक f(आ) (२० ३.२) L -- गतार्थ

L -- जीहण (Jaina Prakrit जह) २० 1.116.1 , 1.20.

१०, १.५.२२ -- दुराध्य L -- दुर्विधि f, २० १० -- दुःखसंस्थिति

L -- नष्टार्थ Katha -- निधन L -- निरथ f(आ) २० १०

L -- निर्गन्ध L -- निर्दग्ध -- निर्वसु -- निर्णिवन f(आ)

Rajāt, २० -- प्रतिकृष्ट २० १० -- प्रपन्न २० -- भूक

f(आ) L -- रिक्त २०, २० -- विडम्बित २० -- विस्तहीन

Pāncat, (v.l.) — विधान VarBr — (२) शब्द

becoming poor (१) अनाद्यभविष्णु Pān 6.2.160, ch extr

excl p. महादरिद्र Pāncar made p. कृशीकृत Tricch a n

transeria ^{११} वैयाकरणरक्सूत्रि n Pān 2.1.53, ch a p. h use

अनाथसभा p. in words द्रव्यकुरा in p. in speech वादरिद्र

L a p. an कृपणः VarBr, क्रकुरः L very p. नर्किचन

ch, Pānc, सुदरिद्र Hariv, प्रद्वानक ch p, अत्पराम्भतम

(superl) Gobh .

to become poor निर्वर्त्नीभू (full) to be p. द्रा inter

दरिद्राति ^{TS} , ^{वेदेषु} cl 1 वेदेषु Dhatup 10.5 & 8

to make p. निर्धनीकृ (^{nas}) .

poorer adj पापीयस ^{TS} , etc , पापीय ^{ich} .

poorness of spirit कर्पण्यम् ॥, etc ॥ .

bursting with a popping noise फट् .

ponry n स्वसतिकः, स्वसनीजम्, स्वास्वसतिकः, स्वास्वसः

hor, स्वस्वसः L --- षस Cat (prob), स्वास्वसः --- 5 प्रसक्तः

Nich --- सुनीजः L --- सूक्ष्मतण्डुलः L --- सूक्ष्मनीजः L.

ponry-juice स्वसफकशीरम् hor, स्वस्वससः L, स्वस्वससारः

hor .

populace n महाजनः (rarely महाजनाः pl)

R, Nav, etc .

popular adj प्रातिजनीन I(ई) Navav — रूढ sis.

Pan, Sch, etc .

not popular अस्तुत RV 5.61.8, 67.5 .

the employment of a word in more popular meaning रूढि

Was on Pan 1.2.55, Sah, Var, etc in v. speech लेकि

लोकेषु ind लोके (in rhet) the more n. meaning of

words कूटि f has on Pan 1.2.55, Sāh, for, etc a p.

expression जानपदी (scil आख्या) Lāṭy 8.3.98, वृत्ति

oxyt Pan 4.1.42 a p. legend लोककथा a p. observance

लोकमर्गादि Sankar p. talk लोकप्रवादः p, Nit p. report

लोकवार्ता cat, लोकश्रुति 1, लोकस्वः th n. usage

जनव्यवहारः, जनान्यारः .

popularity n वैलम्ब्यम् (ph, hav, var3r3) .

an element of popularity संग्रहवस्तु n ivvay p.

with वैलम्ब्यता (ph, etc), वैलम्ब्यम् alv (ren, loc

or comp) .

popularly n अनुजनम् .

populate vs निवस caus निवासयति, (a

country) वस caus वासयति vt, (a house, temple

town etc) निवेश caus निवेशयति tn, vt, p, var,

etc .

portent n उत्सातः, (boding some calamity)

समुत्सातः th, dash . - वैकृतम् (ifc f अ) dash, varBr,

Rajat, वैकृतम् th, varBr — विप्रलवः L — उपलिङ्गम्

L — (as an eclipse sup posed to forbode evil) कन्दर्प

mf(अ) in L — उमरः L — विनिहतः W .

any portent indicating a great calamity व्यतीपातः

L any p. unfavourable to mankind, as an earthquake अजन्म

a fiery p. अग्निपातः or a great p. महोपातः (in comp)

a p. occurring at birth जन्म L a p. phenomenon (as

an eclipse etc) उपपन्नः 17b, Susr, Vikr, Kum, Kathas.

etc .

contained in a book which treat of portents ११ औपात

non T free from p. निरुपात mf(अ) in Variv, निरुपसर्ग

mf Var the knowledge of p. ^{११}देवः Sank treating of a book

which treat of p. ^{११}आसात mf T visisted by p. ^{११}सोपसर्ग

mf (अ) ln W.

densely populated बहुदाविष्ट mf /it3r not densely p.

असंकीर्ण

R .

populating adj वासक f (इक) M .

populating (of a land, a desert etc) ^९ निवेशनम्

(ifc fआ) R, Kām .

populous adj प्रचुरपुरुष — (as a country)

वासित

W .

the art of rendering populous वासितम् .

porcelain n ^{शी} कौलकम् Pan 4.3.118 .

porcupine n शाल्यकः VS, etc, शाल्यकः Rauch,

Tājñ, h, etc, शाल्यः h, शाल्यकी r,

Pancar, शाल्यकि, शाल्यका L, शाल्यकः L, वज्रशाल्यः

L, शाल्यकः L — सेधा Tājñ — श्वाविष्ट E A, VS,

aitr, etc, श्वाविष्टः — कण्टकश्रेणी, कण्टकागारः —

कमठः L .

crown on the body of a porcupine शाल्यकाङ्गज E A

Susr a v. 's quill' श्वाविष्टौमन n a small p. शाल्यकी

pore n कूपकः varBr — स्वेदायनम् var, vān .

pore of the skin तनुकूपः , लोमकूपः Pāncar,

लोमगर्तः var, लोमरन्ध्रम् A, लोमाविकल Pāncar, रोमरन्ध्रम्

लोमकूपः, रोमकूपम् var, , e c, रोमगर्तः var, .

' produced from pores ' (hair) कूपजः L one who

has the p. of the skin stopped up रतलोमकूप mfn Susr.

Portulaca oleracea दौटिका

bpr .

porosity n सौषिर्यम् Vāgbh .

porous adj तृदिक् RV 10.94.11 .

porpoise n शिशुमारः. लृ, ऋ, आह. ay — शिशुकः.

L, पुलुकिन् m L (पुलुपिन्, पुलुभिन्, पुलुकी) —

सीरकः L .

a female porpoise शिशुमारी PancavBr Canonic n.

शिशुमारः VS, etc, असिपुच्छकः, क्षणनिश्वासः

L , जलकुर्मः L , अषाशनः L , वाङ्किटि in a kind

of p. असिक्तवः L a n. (especially the Sanscrit)

अम्बुकीशः, अम्बुकुर्मः L .

porridge n औदनः, औदनम्

RV, AV, SBr, MBh,

etc .

portal n तैरणम (अर्थादि) Bh. etc (ifc f

आ) .

a beautiful portal द्वारशोभा riech 5. $\frac{26}{27}$.

portentous adj औसातिक f(ई) Bh, Pach, etc —

विनिपातशंसिन — औपसर्गिक — (very) महोत्पात R

~~very portentous~~
— औपसर्गिक f(आ) IV — शाकुन f(ई) W.

porter n भारिन in, Yājñ, Kathās, 'sis, भारिकः

Kājat, Kathās, भारवाह in Bh, भारवाहिक nfn W,

भारवाहिन mfn, भारहर nfn L pit, 'usr, भारहारिक mfn

भारवाहकः VarBr., Sch, भारवाहनः L, भारजीविन m

Kathās, भारौद्धहः Var — वाहः W, वाहृ m Bh,

भारवाहृ — अधमभृतः, अधमभृतकः L — उल्लः L

L — क्षत्

— उत्सारकः m (Pāṇ 3.2.116, Yātt 6, 6.11.11) AV 9.6.

वैवाधिकः

49, VS 30.13, TBr, etc — क्षत् / Hear — सैवजीविन m W

— हारः W, हारि n L .

the business of a porter वाहकलम .

porter 2 द्वारस्थः Hariv, etc , द्वाःस्थितः—

दीवारिकः Sak, Pañc, Rajat, दीवारिकी (each 6.52) .

द्वारनायकः Rajat, द्वारपः titr, chip — प्रतिहानः

Hariv, Kāv, Pur, etc — प्रतिहर्तृ m Rajat .

2 IV उपास्थितः L — रक्षापेक्षकः .

a royal porter राजद्वारिकः Pañcat .

portico n बहिर्द्वारप्रकोष्ठम् — निष्कासः I —

पिण्डः (rarely पिण्डम्) L — वातायनम् Vcar, Kath-

as, etc, वलभी VarBrS, Sch .

portion n I भागः IV, etc, प्रविभागः Uttarar,

भागक (ifc) Kathās, भाग, भागधा Idr,

भागधेयम् IV, etc, प्रातिभागः in 8.307 — भाजितम्

— भक्ति I Aitr, विभक्ति I, भक्तम्

— खण्ड, खण्डम् (अध्वर्यादि) I, Susr, etc, etc

— अंशः, प्रशंसः Buddh — छेदः R 2.61.14, Ragh,

VerBr, etc (as of a recitation) अवनिदः ¹/₁ tsvGr

— असयवः (ifc f आ) Pān — अवदानम् ¹/₁ Gr, Kāv'r,

अवदाह — L, (of nest) अवदानीयम् Kāth, Gr —

वणकः, वणः L — भेदः Kāv, Pur — भित्ति f L —

भिन्नम् W .

II ऊहारः — जम्भः L — देशः Gr, Kāv'r, Gr

GrS, n, etc — पदम् (rarely पदः) — धुर f — नखः

— नेमः (only L) — पटलम्, पटलः Kād — प्रतीकः L

— वि३० W — वि३० SBr, Sulbas — शल्कः,

शल्कम् TS, Lath, Br — संधि m (exceptionally f)

AtBr, Hari, Maish, Ach — हतम् m, (in astron)

a b.

(of a particular side of a triangle on the celestial

globe) हति f Ganit .

according to portion यशविभक्तम् ind SankhGr, यशंशतः

ind ( ), यशंशम् ind ( ) any distinct of an action (as

that belonging to the manes) काण्डः, काण्डम् (the factor

f) AV, TS, VD, (as that belonging to the gods) काण्डः,

काण्डम् (ifc fआ or ई) AV, TS, VS any distinct p.

of a sacrificial rite (as that belonging to the gods or

to the manes) काण्डे, काण्डम् (ifc आ or ई) AV, TS, VS

any p. काण्डे, काण्डम् (ifc fआ or ई) AV, TS, VS any

single p. of a whole कका RV 8.47.17, TS, १३r, १n, etc

the Brahmana p. of the Veda ककान n 4.100 double

p. द्विभागः TS entitled to a p. भागार्ह mfn L a girl's

p. कन्याधनम् R, कन्याशुक्लम् half a p. अर्धवृगम्

‘र having a bad p. ‘ (unfortunate unlucky) दुर्मग

mfñ Susr, VarBrS, Panc, BhP havin a p. शाकलिक mf(ई)n

W a little p. रेखा L the middle p. मध्यभाग Kathās

one to whom a great p. has fallen महाभाग mf(आ)n 'n,

MBh, Hariv, etc one whose p. is darkness तमोभाग

mfñ Nir 12.1 a particular p. निगदः, निगदम् Car

संश्रयः

p. belonging to anything संश्रयः (ifc f आ) 'n p.

by p. यशस्वदानम् ind len'r a p. of a circle वृत्तखण्डम्

col a p. of a cloud अभ्रखण्डः, अभ्रखण्डम् Mricch

p. of any one's wealth कीर्तिशः a p. of astrological

house राशिभेदः Hariv a p. of a verse पदम् (ravel-

पदः) B, etc a p. of clarified butter राज्याभागः

for a p. of each una सैद्यसायनः a p. of existence and

thought सच्चिदैशः B a p. of land भूमिभागः IsvGr, Laty,

th, etc, भूमिभागम् B ' the p. of the gods ' (the north-

ern hemisphere) देवभागः Sūryas a p. of the moon इन्दुदक्ष

a p. of the whole एकदेशः Kātyār, Mn, etc ' n. of trill-

ht ' (the period at the end of each year) सैद्यशः

Mn, Hariv, Pur, सैद्यशकः Hariv a p. of zodiacal sign

शशिभिः VarBr8 relating to a p. शाकल mfn

a small p. दैशः Prat, ChUp, etc the state of being a

समांशगतिः
p. एकावन्ता, एकावन्तम् Est taking an equal p.

mfn layat the teacher's fee for teaching a particular p.

of the Veda पर्वदक्षिणा Gobh together with a selected p.

शोद्धः mfn Kull whose p. is sweetness मधुभाग

mfn V ' year p. (a month) वर्षाशः, वर्षाशकः L .

according to portions यथाभागम् ind , 2, etc ,

यथाशयम् ind the consisting of single p. एकदशीन

mfn Yan 2.2.1, Com. on Badar containing small p. of देशिन

mfn (ifc) Ycar having p. अवशविन् etc , सदेश

mfn in p. भागशठ ind h, Hariv , विग्राहम् ind Asvār

into two p. द्वैधम् ind AitBr, KatySr, Hariv .

to give a portion to संविभज संविभजति, संवि -

भजते

h, Yar, etc to give a p. to a daughter

अन्वक् SankhBr .

portioned adj भाजित — प्रतिष्ठित .

portionless adj अनंश, अनंशिन — निरस्यद

17 .

' the single portionless one ' (H. o. 'Yhu or the

new moon) एकनंश (अci कला) MBh 3.14129 .

a man with a portly gait विग्रन्तगति m .

portrait n आकृत्यम् ३, sak, vikr, चित्रकृत्वा

Gīt 10.15, चित्राकृति f W .

a female portrait चित्रपुत्रिका Kathās 72.122 resemb-

line a female p. चित्रपुत्रिकायित m n sinhās .

~~xxxxxxxxxxxx~~

to be portrayed लेख्य mfn BhP .

portraying आलेख्य ind p .

portress n प्रतीहारी f Priyad .

the office of a portress प्रतिहारभूमि f. hach .

a kind of portuberance on a sacrificial brick पूडः

SBr 8 & KātuSr (also ifc f आ) .

a kind of portulaca plant जीवन्तः

1. 19.39.3,

जीवान्तकः L , जीवन्तिक in L , जीवभेषकः

L .

Portulaca quadrifida मयशाकः L — मोहनी L

— विशाका L .

Portulacca oleracea लोणिका L, लोणीका Car.

position n पदम् (rarely पदः) etc —

स्थानकम् — अधिष्ठानम् — निष्ठा (स्थितिः) —

विष्ठा Dr, M, Pr, Sr — (of limbs विन्यासः)

Prāt, Kāv — संनिवेशः Susr, Kāldi, Vās — (of a child)

at birth गति f Susr — परिसरः Susr — प्रयोगः

Prat, Van — विन्ययः TPrat — सिद्धारणा VPrat, Sch .

according to position अनुविधानम् ind Gobh , यथाधिकार

ibc Jatak , यथाधिष्यम् ind Śr, Tait any p. स्थिति

f Kāv, Pāncat, Kathās any p. of the body (esp. of the

hand's and feet , बन्धः Paṅk, Kum being in any p. समवस्थित

m n , ar3r , Pur , वर्तिनः mfn (ifc) 3r, , etc

desirous of a high p. प्रतिष्ठाकाम mfn 3r, Tānd3r, 3r, ,

3r a different p. व्यूहान्तरः 3r having a firm p. ध्रुवक्षिति

3r 3r, 3r having a good p. (as a planet) सुगति

mfn Var3r ' having a great p. ' (mighty, powerful)

महास्पद mfn Variv , (said of a saint) महत्तमपद

mfn Variv having an auspicious p. (as a planet) सुगति

mfn Variv a high p. महास्थानम् , सम्प्रतिष्ठा ,

प्रतिष्ठा (ifc f. भा) Kāv, Kathās, Pājet , स्थिति

In, Yājñ, thar, etc , महत्ता Kathās, महात्म av,

ar , महोन्मति , प्रक्रिया , Kathās, etc

fallen from a p. पदच्युत mfn fallen from any p.

स्थकच्युत mfn firm p. सुप्रतिष्ठा ' vetin , स्थितिता

Mr. Lofty p. महस्थानम् (v. महस्थान) n. of a

particular p. of the bones सर्पिरीरम् n (scil. हस्त)

Cat. सर्पिरीर्षि mfn cat occupying a (high) p. स्थानिन

mfn cat occupying the same p. in the north समानस्थान

mfn what one who has secured a p. लब्ध्वास्पद mfn talay

one who takes up the same or a similar p. सैनिकृष्ट mfn

Kathas a p. advanced पक्षः (ifc प्रा. or ई) p.

assigned by birth जाति — Katha 14, p. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100

जाती MBh 14.2549 p. in life obtained by mere bir-

to जातिमात्रम् i. 1.4.2 p. in the next world प्रेतजाति

the p. of a मनि ^{१११} मानियम् 10.135.3 p. of the

body (in shooting etc) स्थानम् (स्थानः गिद्ध)

the p. of the hand हस्तः (i.e. हा) हस्तविन्यास

p. of the mouth मुखसंस्कारणा p. of the planets (अ

birth etc) दशा Varshs, Barsh, Laguj a p. taken / by

an animal etc before attacking (or making spring) क्रमः

Pancat, Shatt 2.9. removed from any p. स्थलच्युत

right p. प्रागुप्यम् car side i.e. p. पक्षः (i.e. आ

or इ) MBh, Kāv, etc .

the four positions of the body (viz going standing

upright sitting and lying down) इयपिथः Buddh, & Jain

in all p. (in all sides) सर्वविस्थानम् in MBh .

to extend one's position पदं आतन to lose p. पत

1 1 (Mahabharat 20.15) पतति (esp. also पतते) Bhāṣya, n

Jain, etc to spread one's p. पदं आतन to take up a p.

सैनिकैः नृ , सैनिकैः विधा to take up a p. together

(before the altar) सम्प्रस्था सम्प्रतिष्ठते

1-
Sankh'ar

to take up a n. upon स्था cl 1 तिष्ठति, तिष्ठते

iti, etc .

positive adj नियत GrSrS, Mn, MBh, etc —

उद्भूत Bhashap .

having positive tangibility उद्भूतस्पर्शवत् Bhashap

55, a n. and negative proposition अन्वयव्यतिरेकम् in

arithm) n. and negative quantities धनर्णम् MV, p.

concept आविष्कारः , a thing which has n. origin भावपदार्थः

8

positively निश्चितम् and May, rather, none .

positiveness n निश्चयः 12, 13, 14, etc .

holding with positiveness अवधारणम् 12, 13, 14, etc .

1. , 1.1.62, etc, holding with n अवधारणम् holding with

2. अवधारणम् .

possess vb I धृ cl 1 धरति, धरते

(hān 22.3) more commonly धृ caus धारयति, धारयते

IV, etc — भुज् cl 7 (hān 22.17) भुजति, भुङ्क्ते

(rarely cl 6 भुञ्जति, भुञ्जते) III, etc — इश्

cl 2 इष्ये and इशे IV, etc. batt — द्या ā, Hariv.

hān, lit, etc, आधा आधत्ते — भज् cl 1 ā

(rarely P) RV, etc .

II अन्वाविश् — आक्षि आक्षति — आयम्

आयच्छते (hān 1.1.27 7) — उद्द् उद्दहते

उद्धृते — उपसद् उपसोरीति ३.47.15, ३.14. — क्षि

cl 1 क्षयति — द्य cl 1 द्यते, ३. ३. — पत्

cl 4 (bhāṭya 36.50) पत्यते — पुष् cl 1 (bhāṭya 17.

50) पुषति (trans), cl 4 (bhāṭya 20.73) पुष्यति,

cl 9 (bhāṭya 31.57) पुष्णाति, etc — भृ cl 1

(bhāṭya 22.1) भरति, भरते, cl 3 (bhāṭya 21.5) बिभर्ति,

बिभृते, cl 2 भर्ति, etc — लभ् cl 1 (bhāṭya

22.1) लभते (cp. also लभति, लभते) ३. ३.

वन् — वन् cl 1 (bhāṭya 11.19, 20. 19.11) वनति

(Ved also वनते) cl 1 (Hatur 20.8) वनोति, वनते

RV, AV — वह् cl 1 वहति, वहते Hāv, Fur, Pāṇi — विद्

cl 6 विन्दति, विन्दते H, etc — सन् cl 1, 8

सन्ति, सन्ते, सन्नोति, सन्नुते H, H, H, H — समुद्रह्

समुद्रहति, समुद्रहते Patnā .

III मत् cl 1 10 मलते, मलयति Hatur 14.

11, 35.84, 100 .

no possess bodies विद् cele विधारयति (re-ely

विधारयते) (with वपुषि) to n. power प्रम्

caus प्रभावयति MBh, R .

to be possessed भुज् pass भुज्यते Br, MBh, etc,

to be p. by आम्बुदित् p (loc) 6.23.2 & 3, to become

p. of युज् el 7 युजे (op. also युज्यते Ved

योज्यते) (with acc) to be p. of सन्ध् el 1

(chatup 6.2) सन्धते (in 7, also सन्धति, रिषति)

Br, RV, to become p. संस्था pass संस्थायते (instr)

itBr, to be p. of युज् pass युज्यते (op. युज्यति)

(instr) with or without सह) Br, RV, etc, to get p. of

पर्यावर्त्त पयावर्त्तते

(acc) Hariv .

to wish to possess आञ्जु ī .

to strive to be quickly possessed भू desid

बभूषति , बभूषते (att क्षिप्रम्) an .

possessed of धृत , etc , विद्वत् धातु-भुक्त

h,āv, etc, परिभुक्त hāv, उपभुक्त — आनिष्ट —

(by a god or demon) उपसृष्ट Yājñ 1.271, 3 —

करप्राप्त Hit — वित्त AV, Br .

completely possessed of समन्वित vetUp, n, etc.

etc, formerly p. पुरोपनीत having the mind p. by an

evil spirit भूतोपहतचित्त R, not constituting an acc-

ession to previous property, but p. from time immemorial.

and therefore without documentary proof अनागम (in

1st), one in whom anything has arisen i.e. p. of ^{सम्भूत} ~~सम्भूत~~

(ibc) one p. of Pisacas or demons पिशाचशृङ्खलकः ^{पि}

p. by समाविष्ट (instr or comp) Mn, MBh, etc , परायणम्

(ifc f अत्) Mn, MBh, etc , परायणता ^{Das} , समन्वयेभूत

Divyāv , स्पृष्ट (instr or comp) Mb, Kāv, etc , स्फुट

(instr or comp) Divyāv, Lalit , p. by a demon ग्रहग्रस्त

Dear A , ग्रस्त ^{Das} A, Mit , ग्रहित f(आ) Paris 2. 3.

sub p. (by a demon etc) आविष्ट , p. by an evil spirit

भूतोपस्पृष्ट ^{Asvār} भूतोपहत , ग्रहित ^{Sinbas} 1. $\frac{9}{10}$

प्रेतवाहित L ' p. by death ' (dead) कालसमन्वित

2.2.15.16, कालसमायुक्त P 6.93.23, p. by evil spirits

अभिषक्त L, p. by the demon Śāṅkha शङ्खिन् ApGr,

p. by Varuṣ यातुज् IV, p. of युक्त (instr or comp)

) Mn, MBh, etc, समुपायुक्त Mbh, योगिन् (comp)

MBh, Hariv, अन्वित, अन्वीत Bālar, Kir, अनपेत,

समेत (instr or comp) Mbh, Kāv, etc, सहित

f(आ) (instr or comp) Mbh, Kāv, etc सहित, शातिन्

(ifc) Mbh, Kāv, etc, सनाथ (instr or comp) var,

pañcat, etc , नयि f(आ) , समायुत (comp) ,

puśr , युत (instr or comp) n, , etc , सम्पन्त

(instr) , , etc , उपपन्त , n, etc , सम्पद्

f (ifc) , अभिपत्तिमत् Jatakam , संहित n, , etc ,

अभिपत्तिमत् , etc , अरहित , जात (instr)

MBh 4.379 , जुष्ट (MBh 9.42.2, , Pañ 6.1.209f)

(instr or in comp) R 3, , परिगत , R, etc ,

पुरस्कृत (comp) MBh, Kāv, etc , प्रापित (acc)

MBh, Kāv, etc , लक्ष्णम् (ifc) , विहित (instr)

h, n , संकीर्ण (instr or comp) Kav, hāh , संक्षिप्त

(instr) Pañcat , संसर्गिन् (comp) Sank , संस्थ

f(आ) (comp) h, Pañcat , संकुल f(आ) (instr or

comp) h, Kav, etc , सत् f(सतो) (ibc) , समुदित

h, n , सम्भक्त (gen) AV , सम्भृत (instr or

comp) h, etc , समोक्त (instr) BP , समोपेत

(comp) h, Pañcat , n. of a body देहभाज् m Kav, BP

n. of beauty स्पशतिन् BirkP, Pañcat, Kathās , n. of

belief श्रद्धावित् 38r, n. of constancy धैर्यधर Kav

p. of covetousness (मेभान्वित) ; p. of discrimination '

(discerning wise) विवेकभाज् Bham, p. of everything सर्वसङ्गृह्ण

R, p. of food अन्नपूर्ण, p. of form रूपस्य RānatUp, p. of

his 'akti (as a rod) शक्तिमत् Kathas, p. of knowledge

सम्भृतश्रुत Rājat, p. of plenty सम्पूर्ण RānatUp, p. of त

science विद्याधर L, विद्याविशिष्ट p. of shape रूपस्य

RānatUp, p. of snakes अहिमत्, p. of strength वीर्योन्वित

RānatUp, p. of virtue धर्मेभागिन् Kit, p. of wealth रयिष्ठा,

रयिष्ठान (IV), रयिस्थान (R), अर्थोन्वित, p. with

virtues गुणयुक्त .

to be possessed भोक्तव्य ParkP , भोगार्ह धर्तव्य)

to be p. by a family वंशभोज्य .

having possessed भुक्त्वा ind 13h .

possessing sg I धारिन्

in, Mb, Kāv, etc

धर f(आ) ifc Mb, K, etc, धारयत् f(अन्ती)

धारण f(ई) Tīr, Mb, Susr, Bh, धृक् धृत्

(only nom sg) धृत् only ifc — उपेत MBh, R,

Bhag, Hit, etc — अन्वित, अन्वीत Balar, Kir, समाचित

व्येत, n, etc — भाज् (mostly ifc exception-

ally with an) Br, etc — ध f(आ) ifc — धाय,

धायक Pen 7.3.33, Kās, विधान f(ई) —

सनधि (instr or comp) Vāv, Mur, Vāncā, etc वाहिन्

Kav, Ka pas, Kapat — भृत् गरि — इशान्, ईश

— शाठिन् (i c) bh, Kav, etc — भुज् i'c n,

bh, etc, भोजिन् i'c n, भोगिन्, सम्भोगिन्

Kav, VarBrS .

II. अभिपत् drp अभिपात्यमान् EV 10.122.3 —

उपगतवत् — उपसंहित bh — र Kaish — संध

— सुमुदित Hariv .

all possessing विश्वभुज् , विश्वविद् .

विश्ववदत् , bh, bh, सर्वानि Kav ' n. a body ' .

देहभृज् m 12h 13.1067, p. a carriage पत्त्रिन्

m L, p. an idol of मूर्तिसनायि (ifc) lathās, p. any

thing श्राय RV 5.13.4, p. a place प्रदेशवत्

prahmas, sch, p. a soma car हविर्धानिन् TS, p. a soma shed

हविर्धानिन् TS, p. a struc सुवत् Vop, (pen) n.

beauty and bearing weapons रूपायुधभृत् VarBr°, p. beaut

y and youth रूपयौवनवत् Sat, lathās, n. prahmā ब्रह्मवत्

Sup, 12h, p. disease रोगभृज् VarBr°, anātt', p. distan-

ce ' (distant) दूरभाज् W, p. energy ससात् Kum,

sis, p. faults दोषभाज् Vajñ, p. good qualities

गुणधर, गुणभाज्, गुणभुज्, p. happiness

सुखभाजिन्, सुखभाज् VarBr, p. Hari हरिवत्

M, p. illusions समेतमाय, p. intelligence

(clever, wise) मतिशक्तिन् Pañcat, p. jewels रत्नभाज्

R, p. joy संहर्षयोगिन्, p. kings राजवत्, p. life

प्राणधार, p. light भावत्, p. little अल्पस्व-
मत्

śatr, p. non (Añi) अनविद्, p. mind (?)

speed, and hands अङ्गुवाक्पाणिमत्, p. nothing निर्मुक्त

निष्-परिश्रम , p. only the necessities of life

प्राणयान्त्रिकमात्र , ' p. perfumes ' (N. of Śiva) गन्धधारिन्

m Mh 13.1159, p. power भूतभूति , p. pride आप्तगर्व

p. protection नायकिन् , नाथविन्दु , p. rivers

नादधर Kav, p. sacred knowledge ब्रह्मधर Mh, p.

san-vid संनित्क (ife) Pristp, p. space लोकविद्

aitr, लोकविन्दु TāndyaBr, p. tremor वेपथुभूत , sis , p.

the best : (nest. excellent) श्रेष्ठभाज् Mh, p. the

celestial Parijāta पारिजातकवत् Pariv, p. the measure

possessing n उद्ग्रहन्म् Rajat — महि m —

योगः (instr or comp) n, , Varit — वनन्व

Nom pr वनन्वत् RV 7.81.3, 8.6.34 — शीतनम् MW

— सम्भक्ति f MW — स्मत् ind (often in comp) .

the not possessing अविति f AV 19.6.10, (a

priest) p. Brahman or sacred knowledge उद्ग्रहन्म् m

RV 10.71.8 .

' the being possessed by Yaksas ' (a partic kin m

of insanity यक्षग्रहः , the being p. of सम्पन्नता

(comp) Pas the state of being n. आविष्टलम् am, the

state of being n. by evil spirits अभिषङ्गः (ifc f आ

Ragh 14.77) MBh .

possession n I परिग्रहः MBh, Kav, etc — भोगः

MBh, etc , भुक्ति f MBh, Yājñ, Kav, भोजनम् BO, AV,

Naish, भोक्तृत्वम् Maitrīn, Bhag, Shp, भोष्यम् L —

अपत्य in 9.132.144, etc Yājñ 2.117, Tak, etc, ऋत्न

L, रिक्ताम् in, Sh — सम्पत्ति f Mitr, etc,

सम्पद् f Varṇa, Sarva, tur — उपपत्ति f,

अभिपत्ति — भजनः W .

II अधिकृति f — अज्ञस् n — आवेशः

gālar, kād — गोत्रम् L — दाजम् M, दानः — द्युम्नम्

has (धन Faigh 2.10) — धार्यमाणत्वम् W — पृक्थम्

L — मति f — सामन् n IV, S . xxxxxxxxxxxxxxxxxxx

possessions , रयि m (rarely) f IV, M, S .
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

er, 'er, 'thip , र m rarely f , , r, 'er, 'thip —

विषयाः m pl .

according to possession यथावित्तम् ind 2h^o, any

proceeds p. वाजः ॥, १३, १४, Pāncav^{tr}, any state which

proceeds from magical influences and takes possession of

the whole man ग्रहः ॥ ७.२, Brahman, Wi २.१.२०, any

valuable p. वाजः ॥, १३, १४, Pāncav^{tr}, based on the p.

of a thing आर्य f(इ) at, the being by one's own

p. स्वसत्ता Kātyā^r, Paddh, being in one's p. हस्तगत

mf(आ)n (comp) Kāthās, Pāncat, हस्तगामिन् mfn Ragh ,

हस्तगत mfn Pāncat, Sak, etc, being in p. नन्व Non pr

वनन्वते RV 8.1.41 being in p. of आधानम्, being

in the p. of another परहस्तगत mfn, bringing into one's

p. अभिक्रान्ति f 77, liter, etc, come into p. through

destiny विधिपत्नीगत mfn Bh, common p. of सह भोजनम्

(gan) Gaut, demoniacal p. ग्रहागमः L, ग्रहणम्

Heet, destitute of p. अपरिग्रह, the earthly p. of a Brahman

श्रेयसायः Bh, fallen into one's p. हस्तगत Mariv,

bag, etc, family p. (such as jewels etc) स्थावरम्

formerly in the p. of स्य mfn itc Pan 5.2.5h

free from anxiety about p. निर्योगक्षेम mfn Bh 2.45, free

from care about p. निर्योगक्षेम mfn Bh 2.45, get p. of हस्ते

कु getting p. of आभादनम् , Patnāy, having a dif.

erent p. भिन्नवृत्ति mfn Yājñ. Comm, having the as a p.

वावसु mfn RV 7.32.14, in one's p. अङ्गभज mfn,

in p. of आक्रान्त mfn (instr or in comp) Pañcat,

Kathas, etc, long continued p. पूर्वभुक्ति f n 8.252 the

obtaining p. of युक्ति f (instr or comp) V r3r3,

one who has gained p. of उद्योगक्षेम mf(आ)n (comp)

Karand one who has got p. of तमिवत् mfn (ifc) Kathās

p. by dev ls etc आवेशनम् Sāh, p. by an evil spirit

अतत्तारणम् L, ~~prxhx~~ अभिघर्षणम् L, भूतोपसर्गः Sāh,

p. by spirits भूतक्रान्ति f L, p. by evil spirits भूतसञ्चारः

L, भूतविक्रिया L, भूतभिषङ्गः Bhpr, p. of प्रभुता

(com) Bhsh, भुज् f (gen) Bh, भु, भाजनता

(ifc) BhP, स्थानता (gen) Shaish, p. of a thing

आर्यपत्यम्, p. of breath प्राणपरिग्रहः mar, p. of

cows गोधनम् Bh L.13, Mariv, 3415, 1. 6.11 p.

of good qualities गुणवत्ता 14.86, 2, each, n

of good virtues गुणवत्ता 14.86, 2, each 8, the

p. of property द्रव्यपरिग्रहः, p. of sovereignty

राज्यभागः 14, p. of the essence or substance of any-

thing सारयोगः, p. of wealth अर्थपरिग्रहः 5.43.6,

वसुधितम् Pan 7.4.45, each (Ved), अर्थसम्बन्धः, udr,

(in a formula) वसुधेयम् 18, 2r, संक्षेप, in, previ-

ous p. पुरोजिति 18, prior p. पूर्वभुक्ति 18 n 8.252,

relating to the act of taking p. संग्रहणम् 18, 2r, the

relation of p. and possessor स्वस्वामिभावः 'an' स्वस्वामिसम्बन्धः

Samkhyak, 'ch, remaining for a long time / in the p. of

anyone) कालसंरोधः in 8.143, resulting from the p. of a

thing आर्थ mf (ई) n Pat, robbing the earthly

of a Brahman ब्रह्मदायापहारिन् mfn bhP, taken p. of रुद्ध

mfn Kar, bhP, व्याप्त mfn bhP, Verb, Pañcat, पशित

mfn bh, bhv, etc, taking p. of आवेशः bh, bh, bhv, etc.

etc, स्वीकृति f 'Paris, उपयमः (Pan 3.2.3) समाश्रयिन्

mfn (comp) Pañcat, want of any p. आकिंचन्यम् bh 2.

13994, 12.6571, seq, 11901 .

attachment to house hold possessions मात्रासङ्गः

In 6.57, guarding one's p. स्वावसु mfn DU, having abundant

p. वृद्धि mfn DU, वृद्धि mfn DU, having no p.

अद्रव्य mfn, taking use of one's p. ईशानकृत् mfn

rich in p. सुरेक्षणस् mfn IV, with all one's p. and fruits

सर्वस्वफलित् mfn Iricch, without p. निर्ग्रन्थ mfn I .

to be in possession वनन्व for वनन्वति II 8.1

19, 10.22.15, to be into p. परिग्रहीतव्य mfn Vadrach

to be taken in n. स्पृश्य nim Rajat, to be taken n. of

स्वीकार्ये nim Rajat, to bring in one's n. अभिप्रयुज्

अभिप्रयुक्ते nim Rajat, to bring in one's own n.

आवृज् आवृद्धे, उपशब्द desid उपशिक्षति

7.12.1, 11.1.17, nim Rajat, to bring into n. of

युज् cl - युजति, युक्ते nim also युजति,

युजते nim योजति, योजते nim, etc,

आवृज् आवृद्धे nim, to cause to come into n. of

उपपद् gous उपपादयति nim, etc, etc, etc.

etc , to come into p. of ह cl 1 हस्ते less corr-

rectly हसति (ikārup 12.2) (acc) हर, हसति, etc, to

come to the p. of उपस्था उपतिष्ठति, उपतिष्ठते

ह, etc, to win p. of यु cl 2 (Thārup 24.13) यीति

(see also युते in cl 1 युनति, युवते accord to

Thārup 31.9 also cl 2 युनति, युनीते IV, etc, हर

to keep in one's p. निप्रियाय नो निप्रियायते IV, to take p

आपद् cl 3 आपद्दशति III, आपद् आपद्यते

to take p. of आविश आविशति आविशते I हस्ते ह

RV, AV, VS, Br, Mb, Sh, N, etc, हस्तं हस्ते करोति

RV, क्षेत्रीकृ (acc) Kād, loc 30.2, आक्षि आक्षेति

(acc) RV, आयु (आयुवते RV 9. 7.2) Pl,

Br, Br, श्र cl 1 श्रयते (acc or loc) Kāv.

Kathas, to take p. of the heart प्रविश (with आत्मनि

चित्तम्) , to take p. of परिग्रह परिगृह्णाति,

परिगृह्णाते RV, AV, Br, Var, आत्मनीकृ Kād, आवस

आवसति RV, Yajñ, Sh, N, Mb, etc, इन्व

cl 6 इन्वीत, इन् cl 8 इनोति I, उपग्रह

उपगृह्णाति, उपनी, उपनयति, उपनयते

II, athas, उपभज् I (acc) PV 9.102.2, ज्ञा

cl 9 जानाति, ज्ञानाते SaddhP, निषयाकृ विषयोऽकरोति

(acc) वार, व्यञ् व्यश्नाति, व्यभुजे

II, ar, īsvār, संज्ञा संज्ञावति SaddhP, समाविश-

समाविशति Variv, ar, to turn into one's own n.

आवृज् आवृङ् to turn into the p. of आवृज्

आवृङ्

possessor n भोक्तृ n भोक्त्री Inscr,

उपभोक्तृ mfn 'vat p, barBr, भागिन n, etc — पति

n RV, etc — नाथः — अजःस्थः ६.५७.३ — धवः

RV iv, 14592 — वन्तृ n (with acc) RV — यद्वेणि mfn

RV ,

one who possesses वन्ति mfn (with acc) RV, be-

belonging exclusively to one possessor निःस्पृहः acc (आ) n

RV, , a female n पति RV १.१.३३, ch , पत्नी

(rarely पति) RV, etc, having no n. अस्वामिकः acc आ

Larand) n Mn 12.2633, 'aut, etc, one who possesses hair

विद्यमानकेश the possessor of hair गोस्वामिन्

Kātyāy, Mn 8.231, VarBrS .

possibility n सम्भवः Mn, Tarkṣ, etc, सम्भवा

L-शक्यता, शक्यत्वम् Varad — उपपत्ति f

Kātyāy, etc — गति Mn, 1.345, 1, Vāky, etc,

— पातः Mn 1.345 .

accordant with possibility यथासम्भव Mn 1.345 .

ording to n. 'सम्भवन' (ifc) 'assertion of n. or

non-possibility' (the sceptical or astrotric doctrine of

the Gaias) स्याद्वाः 'Satr, an easy n. सुशक्ति f RV, n. of

संस्थिति f 'gen or com) 'Satr, the n. of being a

king सुराजम्भम् 'is, the n. of being done कर्तव्यम्

कर्तव्यता, कर्तव्यत्वम् 'tattva, the n. of both cases

उभयसम्भवः 'thinking of any n. कृत्यचिन्ता 'Vyaya .

to suggest a possibility सम्भू वा सम्भावयति

etc, etc .

possible adj सम्भाव्यः. h. fār, etc, सम्भावनीय

prīch, fāh, सम्भावित ~~h~~ Sak, Rāh, सम्भावित्

fāh, arva — शक्य (आ) h. fār, etc — कल्पनीय

h. on fār 2.4.1.3, कल्प (आ) fār 2.4.3.3 —

विषय (also with कर्तुम्) h.

as far as possible जावच्छक्य ~~h~~ h. pūr, fār, (rāh)

) याद्राध्यम् ind p. 2.38.8, as long as p. यावत्

संपात्तम् ind h. p. (pob) as well as p. याद्राध्यम्

ind p. 2.38.8, as much as p. यथाक्षमम् ind p. 2.38.8, as p.

सम्भवेन , as quickly as p. याद्राध्यम् ind 2.28.8

the best p. चाच्छेष्ट f(आ) 3.53.21 , considering as

p. अवकृति f Pan 3.3.145, note n. by सम्भवः (i.e.)

most p. उक्त्यतम Mit 3.115 (v.l.) , the not being n.

everywhere सर्वसम्भवः Kap3, not regarding p. असंभावना

ad , a number of p. cases विकल्पजालम् Sarvad, TPrāt, Sch,

p. by not necessary पाक्षिक f(ई) Samk, Pan, Sch. KILL

(in rhet) a p. case सम्भवः Sarvad, p. to be शक्यरूप

(inf in pass sense) MBh 12.2613 .

to be possible ~~सम्भू~~ सम्भू सम्भवति सम्भवते

lit., *śāntas*, शान् pass शक्यते (*cp.* also शक्यति)

(with an inf in pass sense) n, etc, उपपद्

उपपद्यते (rarely) उपपद्यति *īsvGr*, *aus*, n, etc,

etc, घट् cl 1 घटते *Gr*, *hear*, *is* 9.4, *Pañāy*,

Naish, *arrad*, जन् cl 1 जायते (*cp.* also जायति)

cl 2 (?) Ā twice cl 1 Ā) *Susr* .

to be (thought) possible सम्भू pass or caus

सम्भाव्यते *picc*, *kalid*, etc, to suppose anything p.in any one

सम्भू caus सम्भावयति (loc gen) MBh, Kāv, etc, to

think it p. that सम्भू caus सम्भावयति (Pot with and

without यद् fut) Paṇ 3.3.155, Sch .

possibly किल ind — जातु ind Mb 12. 73 (with

अपि preceding) Kathās (also with चिद् following)—

— वा (after rel or interr) MBh, Kāv, etc .

post n I स्थाणु = (or) — अर्धवर्गः IT, etc, स्थणुम्!

m (or n) — etc

Sidh — कान्तः L, स्वीकृतः IV 10.8.4, Var 3.7.6.19, कान्त

— यूपः IT, etc — स्तम्भः (ifc f आ) कान्त, स्तम्भः,

स्तम्भः, etc, स्तम्भकः (pro) Mahavy, अवष्टम्भः L,

पादस्तम्भः Yājñ, etc, स्तम्भम् — शङ्कु m h 2.

II

(to which captives are tied) दृपदम् IT —

धाकः L — ध्रुवः L, ध्रुवकः L — पुष्पकः L,

पुष्पकः L — (of a door) बाहु n and ( ) f —

मित् RV — मेधि n, etc, मेधा — स्तस्यति n

RV, W, Or — गन्धि- ⁿ gun, (मेधि L) — (round

which the string of a churning stick is wound) विष्कम्भः

L .

along the Yava or sacrificial post अनुयूपम् ind

(gana परिमुखादि), any p. स्थूणा RV, etc, any sacri-

ficial p. यूपः RV, etc, anything belonging to a sacrifi-

ficial p. यूपान्नम् Jain, bearing a sacrificial p. यूपवाह

mfr RV, being along a sacrificial p. आनुयूप्य mfr Com

on tan bearing near a p. औपस्थुय mfn, being on a p.

औपस्थुय mfn, belonging to a sacrificial p. आनुयुष

mfn Conan on Tan, वानस्पत्य mf(आ) m ' Brahma's sacrifi-

cial p. ' (N. of a place) ब्रह्मयुपः I, carrying a sacri-

ficial p. यूपवाह mfn NV, the ceremony of erecting a sacr-

ificial p. यूपोच्छ्रयः Wh, the cutting of a sacrificial p.

यूपच्छेदम् KātyŚr, cutting the sacrificial p. यूपत्रस्क

mfn NV, door n. द्वारबहि m पŚr, the eleventh time or

sacrificial p. which (of all the twenty one) is nearest

the fire (in the Asvamedha sacrifice) अग्निष्टः 33r, the

स्तम्भोचनः
the fifteen cubit from the top of the sacrificial p. यूपीय

L , fit for a sacrificial p. यूपीय mfn Nyāyam, Sch

यूप्य mfn Yānīhār, a garment hanging on a sacrificial

p. यूपवासस् n Waitam, a good p. सुस्तम्भः Pāncat, hav-

ing a sacrificial p. यूपवत् mfn Yāvah , यूपकवत्

mfn Asv r, Sch , ' having the sacrificial p. as an emblem'

(H. of the sacrifice (personified) यूपध्वजः Hariv,

the head of a sacrificial p. यूपमूर्धः Yānīr, a house p.

साधनम्: Kātyār, like a p. स्थाणुवत् ind , the main

p. of a house वेदमस्थूणा L, the middle part of the sacrifici-

cial p. उपमध्यम् L, ~~the~~ समादानम् L, not a sacrifici-

p. अयूपः :aim, an oblation at the erection of a sacrific-

ocoal p. यूपानुति ३ ३ ३, on a p. उपस्थूणम् ind (gana

परिमुखादि) Kāty on Fan 4.3.58, one and the same sacrifici-

cial p. एकयूपः :aitr 3.4.8, VādyBr, an opposite p.

प्रतिव्रीतः Pat, the pieces of cloth used for covering a

sacrificial p. यूपवेदनम् Kātyār, the pit for a p. स्थूणागर्तः

L, the pit in which a sacrificial p. is fixed युपावतः

1rS, p. and veg स्थणामयुरवम् 1Br, ' p. at a gambling house

(a persistent gambler) सभस्थानु m 1S, p. by p. प्रतियूपम्

ind 1p1r, a p. entered into a hole गतेमिन् TS 6, 1ath,

a p. fixed in the middle of the place of sacrifice अन्तःपातः

(1Br), अन्तःपात्यः (1aty1r) a p. for cows (to rub again-

nst) शिवः L, a p. for tying to पङ्क्तिशङ्कु m

पङ्क्तिशङ्कु m पङ्क्तिशङ्कु m 1Br, a p. in a cow house to

which cows are fastened कीडः L, the p. of a house स्थणा

* part
 W, etc, the ~~11~~ of a sacrificial p. which is sprinkled with

hee यूपकर्णः L, the p. of a threshing floor खलेवाली

f TāndyaBr 11.13.8, Āsvār 9.7.15, Kāt-Gr, Nyāyan 10, the p

round which the rope of a churning stick is wound घघेरः

hal, a p. round which the string of a churning stick is

wound मथिविष्कम्भः L, a p. round which the string of the

churning stick passes मञ्जीरम् L, the p. round which

the string of the churning stick winds कुठरः L, a p.

supporting a platform मञ्जयूपः E, a p. to which an

elephant is tied गजबन्धनी, गजबन्धनम्, गजबन्धिनी

L, ~~किञ्च~~ किरबन्धः L, बन्धस्तम्भः L, आशानम्

किञ्च, Rash, etc, अक्षोभः, शोडः L, निर्वीणम्

Gal, प्राची L, प्रारब्धि FL, स्तम्भः L, the p.

to which a ship is moored कूपः L, a p. to which cows

are tied (for rubbing against) शिवकः L, a p. to wh-

ich cows are tied (to be ~~milked~~ milked) शिवकः L,

the p. to which the sacrificial horse is bound अश्वयूपः

1.1.6, a principal p. स्थूणाराजः, or, relating to a

p. स्थूलोय mān & अपूपोदे, स्थूल्य mān āth, rela-

ting to a sacrificial p. योप mā (३) n Brib ' sacri-

fice p. यज्ञकोक्कः L, ( ) a sacrificial p. स्वरु

m RV, IV, 3r, īatyār, the sacrificial p. at the Voma होमयूपः

L, दीर्घिकः L, a sacrificial p. furnished with a wood-

en ring at the top चपलयूपः 4.19.19, a sacrificial p.

made of tree containing milky juice सक्षीरयूपः, a sacrifi-

cial p. (over which the priest stumbles) यज्ञस्थानु

m 70r serving as a p. to which an elephant is tied आगानिक

mfn Paṅh 14.38, the 17th cubit from the top of the sacrifi-

cal p. मेधवः, (esp) a smooth p. to which the sacri-

ficial victim is fastened यूपः IV, etc, standing at the

p. to which cattle are bound मेधिष्ठ mfn , suitable

for a sacrificial p. यूपीय mfn Nyāyam, Śob, यूप्य mfn

SanthBr, that corner of the sacrificial p. which is all

the eight) is nearest the fire अग्निष्ठा ŚBr, the third

cubit from the bottom of the sacrificial p. स्वरोमोचनः L,

the top of the sacrificial p. तमिन् m n, the upright

p. of a house तण्डुकः, तण्डुकम्

L, the binding of a

covering round a sacrificial p. यूपवेष्टनम् Tatyār, the

wood for a sacrificial p. यूपदार

n Pan 1.2.43, ch.

* an arr-

* -anment of 11 sacrificial posts (making the middle-

most and the others lower by degrees on both sides

आराग्रा Āpār, a collection of eleven sacrificial p.

यूपकादशिनी f SBr, furnished with 4 p. चतुष्पथ

mf(आ)n AV 9.3.21, having firm p. दृढस्थूण mf n , having

no p. निःसम् mf n Kām , having sacrificial p. and mort-

ars (for mounding) यूपोल्लखनिक mfn Bh, one of the

Yupas (or p. to which the sacrificial animal is tied)

उपशयः TS 6.6.4.4, the top of a sacrificial post

यूपमूर्धः TanGr, यूपाग्रम् L, the two posts between (een)

which a swing moves प्रेङ्गी m past, with sacrificial

p. अयूपः TanGr, with 3 sacrificial p. त्रिगुप

mfn Kā.yar, worship of the p. (for the temporary pavilions

erected for marriages or other festive occasion) सत्यपूजा

to become a post स्तम्भो भू स्तम्भीभवति ॥ २०

bind to a p. हठ् (only in Chapter 9.10) el 1 हठति

to make into a sacrificial p. यूपीकृ यूपीकरोति •

Hyayan, ch .

post-cremation of a willow

अनुमरणम् , अनुगमः

अनुगमनम् .

posterior

पश्चात्, पश्चात् f(आ) bh, l,

fanc

— उत्तर bh, bh, facyir, bh, bh, hit, etc — अपर

f(आ) — अर्वाचीन f(आ) — अवर f(आ) bh, etc —

उदच्

or उदच् f(ici) L — उपर .

the posterior part of the body

आवरणः सरणभागः

hatr आहारनिर्गमस्थानम्.

posteriors आसः Chin — घटिकम् L.

down to the posteriors भसत्तः ind, from the p.

भसत्तः ind, kicking the n. श्रोणिप्रतोदेन with AV, on

the p. भसत्तः ind.

posteriority n परत्वम् past, h, Pur, etc ,

परता Map, (in place) अपरता, अपरत्वम् .

posterity n प्रजा (ifc f आ) RV, etc — प्रासवाः

m pl n, h, etc — तनयम् RV, Var, RV, तनम् RV 1.3.7

8.18.18 & 25.2 . AV 7.73.5, तना, तनानि — RV n pl

RV 3.25.1 & 27.9, 9.62.2 , तन् RV — आयति f

आयति — जयति RV 1 जया .

distant posterity उपजा ॥ 5.1.19, having a numer-

ous n. बहुसंताते ॥ ११, not immediate n. उपजा ॥ 11.1.19,

the n. of sandhula बन्धुताम्बयः ॥, the n. of aksha
दक्षायणम्

BhP 4.1 .

postern gate मोरिका Gal .

posthumous adj आनुजावर B.P. .

postman n पत्रवाहः L .

postpone vb पुछके कह (Latin, anc .

postscenium n नेपथ्यम् .

postscript n क्तोडपत्रम् .

postulate n उपाधि n larva, tentacles, Tarsus,

BhP, etc .

' blood postules ' (a partic disease of the eye lik

lies) शोणितशस्त्र n usur .

posture n संधारणा VPrāt, Sch .

a devotional posture among ascetics चटु . (n n L)

L, a kind of w. (in which the right hand holds the toe of

the left foot, and the left hand holds the toe of the rig-

ht foot) वेतालसनम् L a particular o. अधर्द्धि-

चतुरस्कम् विक्र , दुर्योधनासनम् , वीरासन ,

वीरतरासनम् L , वीरशय्या h , स्थानकम् , a particular

p. in sexual intercourse मार्जारकरणम् W (also

मार्जारिक्रमण) , a particular p. in sexual union सभपदः

L a particular p. (practised by ascetics) वीरस्थानम्

h , a partic p. (practised by ascetics during abstract

meditation, and by others) वासनम् W , a particular p.

religious meditation ब्रह्मासनम् (ifc f 3वा) W , a

particular ascetic p. in religious meditation निद्धासनम्

Cat, a particular seated p. (with Yogi) हस्तिकर्णिकम्

Cat, a particular sitting p. practiced by ascetics वीरासनम्

an, etc, etc, the p. of an ascetic करणम् p. of the body

(in the ring) स्थानम् (स्थानः 214th) .

the 5 standing postures collectively स्थितासनम्

L .

not n I द्वाटः r घट early 1-11 (c), घटकः

18th s 57.45, 1) सद्वाटः divyā, द्वाटा for —

कुम्भकः (ifc) lathā — कुण्डम tān'r, etc,

कुण्डः , कुण्डकः, कुण्डकम् lathā L.47, कुण्डो

(Pān L.1.44) lathā, prasamar, कुण्डकिका (ifc lathā

8.3.45, lathā lathā, lathā, on lathā 1.1, कुण्डिका lathā lathā 14536,

etc — रेशालम — भाजन्म lathā, etc — भाण्डम्

(ifc fā) lathā, MBh, etc — पात्रम् (ifc fā) PV, etc, पात्री

lathā, lathā, lathā, etc, पात्रः (कर्ष) — कौष्ठः lathā

ancet, anket, etc, कपटः

Pancat — कटाहकम् L.

II कुल्हरिका, कुल्हरी शीतलकः । —

चक्र, m, n, r 13, str, r, aus, n, rein — पाठ्य

f (in most specimens and also ई) HParis, पाठिका

HPari's — पिठर nf (ई) n — पिठर, पिठरकः, पिठरिका

पिठरिका दिव्य — भुज्यु रत्न L — मन्दा L — मकरा

(only L) - काही दिवस - शफकत दूर - सूपः

L. •

any pot which can be put on the fire उरवा

12.3.23, उर, उर, etc bearing a p. (to receive food)

as a brazier) कपाकिन् मृन् उर boiled in a p. (as food)

etc) उरव्य मृन् उर, etc a मृन् broken भिन्नभाजनम्

भिन्नभाण्डम् मृन् cooked in a p. (as flesh etc) उरव्य

मृन् उर, etc a copper p. प्रयणः, प्रयणम् L, प्रयनः

an earthen p. पाडिनी L an earthen p. मृद्वरः मृद्वरः

हण्डिका हण्डिका, हण्डिका हण्डिका हण्डिका

earthenware p. मार्त्तिकम्, मार्त्तिकः मार्त्तिकः

of a p. द्यटकर्परम् that, hence, belonging to a p. भाण्डानुसमि

man in iron cooking p. लोहा L an iron p. अयस्कुम्भः

अयस्कुम्भी Pan S.3.45, ch, लोहिका L, स्वर्पात्रम्

L a tin of water p. पुट्टकी L a large earthenware p.

(used in the svarwa ceremony) प्रवर्गि Say in 7.

103. a p. containing a treasure निधानकुम्भः See the p.

in which the sacrificial animal is cooked पशुरवा Say in 7

the p. in which the sacrificial animal is roasted पशुरवा

Saty'r a p. of clay तलकः Paris 2.473, तलुः

(Var 2.1.7) L a p. used at the Janibotra अग्निहोत्रस्थली

f for a p. with Tirtha-water तीर्थविमण्डकु n 9.10.43

placing a water p. as a type of urga (essential part of

various Tāntrike ceremonies) घटरथापनम् prator ' p.

blower ' (another) दाटिंध्यमः Var 3.2.20, pat put into

a p. कौम्भ mfn gusr , (write) कौम्भ्य mfn(rana

संकाशादि) Var 2.2.3 & 2.4 a small earth n p.

हण्डिकासुतः L , क्षणनः L a small p. कुम्भी m,

, etc , कुम्भिका istas 3.41 , यलुकः यलुकः

student's water p. कुण्डिका (ifc Pan 8.2.45, Vas)

Tr, Pat on Pan 1.3.1, कुण्डिका Kariv, 14836, etc a wat-

er p. जलकुम्भा Pancat , कुम्भः (often ifc f आ) P ,

AV, etc , कुण्डम Kātyā, Kā, etc , कुण्डः L , (used

by ascetics) कुडिका (perhaps for Kuṇḍika) ,

कुटः, कुटम L , गडु m , गडुक, गडूक , गडुकः

watering pot चरः n 8.11, Tān 3.14 , Arpit p.

श्रेणी FL .

an instrument used in making pots घटी घटभेदनक

middle L one who has broken his p. भग्नभाण्ड मिन small

er and larger p. घटीघट (in comp & etc) Hariv 3415,

MarkE 8.205 .

potash n भस्मशर्करा Susr .

any salt of potash in a crystal ine state काचः

caustic p. पौसूलरः L a kind of caustic p. धूमजम्

L Nitrate of p. स्वर्जि usr, सर्जि, स्वर्जिक्षारः,

स्वर्जिकः, स्वर्जिकाक्षारः usr, स्वर्जिका car, स्वर्जिन् n L

a tree that yields abundant p. क्षारवृ n L .

a sweet potato शीवरकन्दः L , खण्डकालु ,

खण्डकालुकम् n L , देवपत्नी , मध्वानुक a kind of

sweet p. मध्वानु n , मध्वानुकम् ^{susr} , मावुना L a red

coloured sweet p. लोहितावु n L the Telinga p. शूरणः

(also written सूरण) .

potency n भ्रूतिमन् m दृढादि .

bestorin potency सुरेतीधस्, सुरेतीधा m

PancavDr, KātyDr manly p. वृष्यता Cat the n. (of the

weapon given by Brahman) ब्रह्मगौरवम् Batt .

potent adj. प्रभवत् (अन्ती) RV, Yav, प्रभावित

— शक्तिष्ठ L — सरस् f(आ) TS, Br, GrSrs, Megh—

वाजिन RV, TS, Br — सुरतस् RV, VS, SankhSr . p.

most potent निर्यतम Br a p. man (one of the

four classes into which men are divided in erotic works)

तृषः L sexually p. समर्थ f(आ) (with वराङ्गनासु)

very p. महावीर्य SBr, MBh, R, etc .

शाकः
potherb n शाकम् (अर्ध-र्यादि) Guss., etc.

etc. — चर्चरीकः L — नाडीकः

any potherb शिंगु n L, शिंगुकः L a dried p.

शुष्कपत्रम् a kind of p. अतिवर्तुकः the stalk of a p.

कलम्बः L a kind of p. कुचण्टकः r, कुतुम्बुकः

Car, कुवेरकः Car, कैटूटम् Car 1.27, क्षवकम्

Gussr 1.6, गण्डकारी, गण्डकाली L, (described as

growing in watery ground, but according to some a species

of cucumber) गण्डरी Gussr 1.4.4.30, नलिनीका

Car, पट्टशाकम् L, पण्डालु n or f or n trikanth

leaves potherbs and grass पत्रशाकानि n pl n 7.132

leaves n. पत्रशाकम् a kind of n. पद्मोत्तरिकाशाकम् Car, पवक

n L (v.l. पवक), परक n L (v.l. पवक), पर्वणी

Car, पर्वशाक, पर्वतः L, पर्वशकः Car, पाथ्यम्

L, पीतिका L, व्याघ्रः Vachh, भालाङ्गुः L,

मण्डः L, मति FL, मयूरी L, महापत्रः ,

लक्ष्मणा Car, वधा L, वस्तूकी L, वामः,

वामम् L, वारिजम् L, विशल्या , वीरशाकः

L, वृषपुष्पम् Car, शकुन्तानी Car, Vārbh a little

p. (?) शक्प्रति ind as a vegetable p. शाकारव्यम

a land planted with bothherbs शाकिनी L a kind of po-

therb शाङ्गिण्या Car, शिखिन् n L, शितावर, शितिचारः

L, शीतपाकी, श्राद्धशक्म, श्वेतसिंही L,

सुमधुरः L, सृगानवास्तुकः L, पन्द्रवल्ली, पन्द्रवल्ली

L, चिल्लि f usr 1.10.2, चिल्ली Car 1.27.8. usr

1.4.6, (chili) चिल्लिका Car (1.10.2), जीवन्तिका

L, तक्रणी usr 1.46.4.30, तिलपार्णिका Car 1.27.8,

हुली

L , धूमकः ifc car , नागमारः L , निषण्णकम्

L .

the art of preparing various kinds of potteries (sweet,

meats & other eatables (one of the bukals)) चित्रशाका-

पुपभक्ष्यविकारक्रिया .

Pothos officinalis करिपिपली L.

the plant Pothos officinalis having aromatic seeds

हस्ता

L the plant P. officinalis (with a pungent

fruit resembling pepper) कोकवल्ली L.

potion n पानकः, पानकम् (ifc f आ) Bh. Kath-

as, Susr, — रसः (ifc f आ) R, BhP .

any healing potion कषायः, कषायम्. Bhpr any

medicinal p. कषायः, कषायम् Bhpr .

potsherd n कपालिका Bh, In, etc — (prob) कुम्भी-

कपालम्, कुम्भीनिदातम्, कुम्भीभगालम् Pan 6.2.177, as

पीठरक्कपालम् Bhartṛ — कर्पशम् Pancat, कर्पशः —

शकलः, शकलम् n 6.28 — शकश (ifc f आ)

laish — भिन्नभाजनम्, भिन्नभाण्डम् — नदात्म —

नमरः .

a potsherd from a heap of rubbish अमकपालः,

अमकपालम् 10 .

distributed on 12 potsherds द्वादशकपाल mf ई)n

distributed on 2 p. द्विकपाल mf ई r .

potter (being according to some authorities the son

of a Brāhman by a ~~xxx~~ wife of the Ksha-triya caste) कुम्भकारः

Yajñ 3.146, USh, etc, कुम्भकारकः — कुलात्कः VS 16.27,

Pan, Bhartr, etc, कौलात्कः (Ved कुलात्क Pan 5.4.38 ,

Vartt 1) VS 30.7, घटकारः VarBr 15.1, Achuj 9.7,

घटकृत m, VarBr 1.29, घटीकरः Divyav घटीकारः

Top 25. 5, घटीधमः Pan 3.2.29, Pat — पक्रिन् m L,

पक्रजीवकः L, पक्रजीविन् m, पक्रकरः Sch, VarBr

10.12, पाक्रिकः VarBr 10.9 — काकोत्कः L — रवातरूपकारः

L — दण्डधरः ^{११} दण्डधृत mn L — भरः L — भार्गव

mf (३) n sh (Wilak) — गृह्यः L, गृह्यचः Wairin

— सूकरः L .

anything made by a potter ^{११} कौलालकर्म Pan 4.3.118 ,

^{११} कौलालकारकर्म gana कुलालादि the business of a vill-

a e p. ग्रामकुलालिका मनेजादि like a p. कुलालवत् and

made by a p. कुलालकृत mf Wairin 1. .3 p.'s were ^{११} कौलालकर्म

Never 4.3.19 a p.'s wheel ^{११} कौलाल-चक्रम् Br 11.8. 1.1 ,

रथाङ्गम् sh , भ्रमः (ifc का) Sambr , भ्रमरः

(ifc f भा) L , भूमि f Samkhyak, Par (v.l. भूम)

a p.'s wife दटीकारी f Top 25.45 a p.'s work-shon

कुलालशाला Jābālālp the son of a female p. ^{९९}कौम्भकारिणः

Pat on Pan 4.1.14 , Vārtt 5 & 48, Vārtt 8 the son of a p.

कौलालः Comm , कौम्भकारी Pan 4.1.153, Kās trade

of a p. कामण्डलवम् (gana युवादि) a village p. ग्रामकुम्भकारः

Pan 6.2.62, Kās the wife of a p. कुम्भकारी Pan 4.1.15.

Kās , कुम्भकारिका Kathās , कुलाली Rājāt 8.138

Woman of the p. caste कुम्भकारिका Kathās .

pottery-ore ^{९९} गीजरम Npr .

pottery n 1 कैलालम -/ AsvGr 4.3.19 .

2 कुम्भशाका L — पाककुटी Gal, पाकपुरी L .

pouch n भस्त्रा, भस्त्री L .

a great leather pouch महाद्युति m h .

poulterer n कौकुलिकः L .

a female poulterer (?) शकुनिकारिणी Divyav .

poultice n उपनाहः ¹Susr, उपनाहनम् ¹Susr —

उत्कारिका ¹Susr, उत्कारिकोपनाहः Car — प्रदहः ¹Susr —

शात्त्वणम् ¹Susr .

a hot poultice पिण्डस्वेदः Car (in med) perspiration

caused by a kind of उपनाहस्वेदः .

to pounce upon लुप cl 6 (hatup 28.127)

लुपति, लुपते (acc) Re, Vit .

pouncing on prey ग्राहलुप्यनम् Tricch 3.20 .

pound sb पूर्ण cl 10 पूर्णयति MBh, R,

Pāncat, MbP, athās, etc, विपूर्ण विपूर्णयति MBh, R,

Susr पिष cl 7 (thatup 29.15) पिनष्टि (rarely पि)

P, etc, प्रपिष प्रपिनष्टि Pāncat, caus प्रपेययति

Susr, निषिष निषिनष्टि MBh, Hariv, R, etc, परिषिष

(only pf पिपेय) R, पेषीकृ Mb — विमृद विमृदयति

मिमर्दति
विमृद्वाति, (n, h, etc, सम्मृद caus सम्मर्दयति)

P, Mb, मृद cl 9 मृद्वाति (cl 1 मर्दति, मर्दते Mb,)

h, Har, etc — संक्षुद संक्षौदति Mb, R, etc, प्रक्षुद

प्रक्षुण्णन्ति Bhattach, क्षुद- caus क्षौद्यति Busr- क्षु

cl 10 कुट्टयति Bhattach 32.23) VarBr S — हन cl 2

(Bhattach 24.2) हन्ति (rarely हते and cl 1 हनति

Ved also जिघ्नति, जिघ्नते) , etc — समुद्धर्ष समुद्धर्षति

Prasanna, घृष cl 1 घर्षति Bhat — कण्डीक Car

परितुद् परितुदति Bhat — पुट cl 1 पोटति Bhattach

9.38 (v.l. for मुट) पुट cl 10 पोटयति Bhattach 32.72

op — प्रतिह प्रतिहरति, प्रतिहते Kaush — विदा

विशति, वीयति VS .

to pound together सम्मथ (only pass सम्मथ्यते)

MBh .

III गुण्ड cl 10 गुण्डयति Dhātup 32.4 — प्

cl 10 चपयति Dhātup 32.8 — पुङ् cl 1 पोडति Dhātup

9.38 (v.l. for मुट्) — मच cl 1 मचते Dhātup 6.12

to pound to pieces अवक्षुभ् (usr , सम्पिष

साम्पिनाष्टि , etc , परिवृष परिवर्तित Harv .

to be pounded वट् pass वट्यते .

to desire to pound मृद् desid मिमर्दिनति Dh .

pounded adj अवगुण्डित L — करञ्जित —

कोरित — गुण्डित, च, गुण्डित, गुण्डित L —

सूचित L — सम्मथित — विपूणित — सम्पिष्ट

निषिष्ट, etc — विमृदित Yājñ, Susr —

क्षुण्ण Susr, Pan 4.2.2, Kās, विक्षुण्ण in क्षौदित

— कुट्टित — दृष्ट Susr, Pan 4.2.2

any pounded substance क्षौदः B 2.10.12, Kād,

Kāṇḍak, Kāthās difficult to be p. दुष्पेषण — 3.5.40

न्याञ्जनम्

Comm finely p. मासिन L glossy n. callurium स्निग्धभिः

Heh like a quantity of p. antimony भिन्नाञ्जनचरोपम

Hariv to be n. पैषणीय made up with anything n. यूर्णिन

Pan 4.4.23 mixed up with anything p. यूर्णिन Pan 4.4.23

p. medicinal substances mixed with four parts of hot water

and then filtered फाण्डः ¹⁻ harnet, hatt, फाण्डकः p.

sesamumseeds पिण्डकम् L to be n. क्षौद्य W.

one who pounds ~~अक~~ पेषक mf(इका) n one who

p. medicaments औषधपेषकः Car what p. पेष m'n

Kull who p. पेष mfn Kull .

pounding adj मर्दिन (ifc) n, etc विमर्दक

Mariv — पेष f(इ) cauch — कुट्टिन .

causing to pound on भिदापनम् ThP .

having pounded together निकाषम् ind .

pounding n युर्जनम् Salar 8.82, युर्जकिरणम्

Phatup 32.46 — पेषणम् Kātyā'r, Heat, सम्पेषणम् III,

~~मर्दः~~ (the act of) पेषः 'sis' — विमर्दनम् (विमर्दिना)

Gaut, Apast, विमर्दकः III, विमर्दः IIIh, Kāv, etc,

मर्दः IIIh, VarBrS, मर्दक (ifc) — क्षोदः "

प्रविदलनम् Kcar — कुट्टनम् III, etc, निकुट्टनम् Var

— निदर्वः Kāv, दर्वणम् Git 1.6, Ach, दृष्टि

L — उद्धर्तनम् — निकाषः Kcar, Kir — रोडः L = क्षेद

'(any thing) that endures pounding ' (solid etc)

क्षोदक्षम

mfn Naish 6.113, Sah .serving to pour upon अधिपेषण mfn 'Br .pour vb आरी P .to distribute in pouring out व्यसिच व्यसिच्यति- / /
AsvSr .to pour about परिषिच परिषिच्यति w, व्यवकुव्यवकिरति 3hp to p. again प्रहानी प्रहानयति, प्रहानयते

SB̄r, Kauś to p. away परासिच

परासिच्यति 37, 19, 21, 'ar, 'rS, निष्पिच

निष्पिच्यति (Pan 8.3.65, Vartt 1, 20) AitBr, व्यपनी

व्यपनयति AitBr (asp) to p. better into the fire हु

cl 3 (1b̄atub 24.1) जुहोति (Ved and cp. also जुहुते)

to p. down अवनी Ved अवनयति AY, 19, etc, निनी

निनयति, निनयते 19, 'ar, Yājñ, etc, अवनिनी

'ankhGr, अवकृ अवकिरति 'AsvGr, etc, व्यवकृ

व्यवकिरति 37, 19, 21, 'ar, 'rS, निष्पिच caus प्रहावयति 'ApSr to p. down

in addition उपनिवृत् उपनिवृत्ति Br to p. join

like bail कारकासार on कारकासारी turtas to p. down

upon परिनिषिद्य परिनिषिद्यते Bh , प्रतिवृष् प्रति-

वृषति Bh to p. with प्रस्नु प्रस्नीति, प्रस्नुते

TS, Kathas , प्रश्नुत प्रश्नोताते Bhatt , विमुच

विमुच्यति, विमुच्यते Bh, L, Pincat , रयन्द cl 1 (Ihatup

18.12) रयन्दते (ep. and n c also रयन्दति) (acc)

Bh, Hariv, etc , विसृज विसृजति (ep. also ī)

TS, etc , सृज cl 6 (Ihatup 28.121) सृजति

(Ved. and ep. also सृजते and once in IV सर्जति)

IV, etc , वृष cl 1 (Phatup 17.56) वर्षति (ep.

also वर्षते and Ved वृषते) IV, etc , प्रवृत् caus

प्रवर्तयति IV, Uaitr3 , बुस cl 4 बुस्यति Phatup

26.110 to v. in आसिच आसिज्यति, आसिज्यते IV, IV,

Br, SankhGr, KatvBr, etc , आसिच caus आसेचयति

IsvGr & Br, in to v. in addition to अनुविषिच (acc)

IV to p. in again प्रयासिच Kaus to p. in निनी

निनयति, निनयते IV, Br, Yājñ, etc , आनी

आनयति Ā RV, VS, śBr, etc, आसृज P Ā RV,

निक्षिप निक्षिपति Panc 3. $\frac{135}{136}$, न्यस्य न्यस्यति,

न्यस्यति (with loc), आस Ā RV 10.30.2, śBr 1,

संवप cl 1 संवपति, संवपते. VS, TS, 'rc' etc.

p. in for one's self आवृण आवृणते RV to p. in

separately व्यावनी (only ind p. व्यावनीय) śBr to p.

in separately व्यानी व्यानयते śBr to p. into

निषिच निषिचति RV, etc, अवसिच (loc) Gobh ,

अनुषिच loc, संनिषिच संनिषिचति loc, प्रासिच

caus प्रसिचयति (loc) Yājñ , अभिसृज (acc) PV,

AV, AitBr , सिच cl 6 (Dhātup 28.140) सिञ्चति,

सिञ्चते (once in PV 10.9 .1 सोसिञ्चते) (loc) PV,

अभ्यानी
etc , अभ्यवनी (acc) AitBr, PBr , ~~अभ्यवनी~~ AitBr

to n. in together समवनी समवनयति , समवनयते

Br, AitBr, AśvGr to p. on अभिहर IV to p. out

प्रसिच प्रसिञ्चति AV, etc to p. on आसिच

caus आसिचयति AśvGr & Br, n , आसिच आसिञ्चति,

आसिञ्चते PV, Athas, etc , सिच cl 6 (Dhātup 28.

140) सिञ्चति, सिञ्चते (once in RV 10.96.1 सिञ्चते)

(loc) II, etc to n. out in different directions व्युत्सिञ्च

व्युत्सिञ्चति - Ap'r to p. out over अन्वतिसिञ्च Br o n.

out round अभिपर्यसिञ्च litBr to p. out (esp. from one

vessel into another) परिषिञ्च परिषिञ्चति RV to n.

out along अन्वतिसिञ्च Br to n. out अवसिञ्च Abh ,

अभिनीषिञ्च Bear , सिञ्च cl 6 (Chetup 28.14) सिञ्चति

सिञ्चते (once in RV 10.96.1 सिञ्चते) II, etc to n.

on अभ्यासिञ्च Abh , Br to n. out कृ cl 6 किरति

(Pan 7.1.1.10) ११ 1. 2.12, etc, सिक् सिक्रति

११, ११, ११, अवक् अवक्रति अवक्, etc, विक्

विक्रिरति विक्रि to p. on व्यवक् व्यवक्रति व्यवक्,

अभ्यवक् ११, Lalit to p. out क्षर क्षर cl 1 क्षररति

(op. also क्षरते क्षर cl 2 क्षररति Pan 7.2. 4) ११, ११

7.18.2, n 2.10, etc, पूक्षर पूक्षर caus पूक्षररति

विण्यरति, विण्य विण्य caus विण्यरति विण्य, caus, निनी

निनयरति, निनयरति निनय, निनय, etc, व्यपनी

व्यपजरति व्यपज, व्युत् (व्युत्) cl 1 (व्युत्)

4) श्योतति *shyā, kṣhā* , व्युक्ष व्युक्षति *'* *shy, kṣh*,

समुक्ष समुक्षति *sh, kṣh, 'shy, 'kṣh* , उद्वृष *u* , प्रसृ

प्रस्रवति (rarely प्रस्रवते) (acc) *sh, kṣh, etc* ,

आवृज *caus* आवर्जयति *paṣh, kṣh* , उत्सृज

उत्सृजति, उत्सृजते *'shy, 'kṣh, etc* , निःसृज

निःसृजति, निःसृजते *RV, VS to p. on* उपसृज

उपसृजति, उपसृजते *RV 4.36.4, 10.98.12, VS 11.38,*

TS 5, 12r 1, 12r 3 to p. out for the sake of अभिसृज

(acc) *RV, AV, Aitr* to p. out for the purpose अभिसृज

(acc) -V, AV, AitBr to p. on न्यस न्यस्याति, न्यसति

(with loc) , क्षिप cl 6 क्षिपति, क्षिपते (ph, etc

cl 4 क्षिप्यति only hatt) Yājñ 1.230, hat, picch, etc

to p. out (as a river) अपी (cl) अप्येति ,

(as form) अवमिह अवमहति 9.14.4 , आवयु

intens , 3 , आवप आवपति , उद्धृ उद्धरति

, picch, pancet, etc , हृष cl 1 हृष्यति

हृष्याति , उद्धृप उद्धृपति , (as a wish) तिस

cl 1 , 4.23.4 , निपृ निपृणाति , cl, etc ,

निर्वप निर्वपाति, निर्वपेत् (as an oblation) प्रस्कन्द Caus

प्रस्कन्दयति Th , प्रहु Caus प्रहावयति Th , मृष

cl 1 मर्षति, मर्षते Th 1 . 57 , सम्मुच सम्मुच्यति

Th , स्कन्द Caus स्कन्दयति Aitr, In to n

out so as to form a substratum उपस्त उपस्तृणाति,

उपस्तृणीते Th, Aitr, 'r, Caus, 'obb, etc to p. out

together समासिच समासिच्यति 'r, 'r, सम्मुसृज

सम्मुसृजति R to p. out towards आभिनिःसृज 'r to p.

out upon उपोसिच उपोसिच्यति 'r 3 , आसृज

to p. out (water etc) upon आश्रितनी Com on

to p. out (water tears) पत_ caus पातयति

(ex. 150 पातयते) 10b, Hariv to p. over अवनी ~~अवनयति~~

Red अवनयति   AM, PM, etc, कृ class AM, PM,

समाप्त् समाविरति ३, २, अभिवृ-अभिविरति, आवृण-१,

उपक्षर उपक्षरति   प्र, समुक्ष समुक्षति , ,

'r, आग्नेह् . (acc) 'r, etc, उपचि उपचिनोति

to p. over with milk अवदुह caus अवदोहयति Ger

to p. round अनुपरिसिच to p. together सासिच

सांख्यिक्यात सांख्यिक्ये , , , , अभिसमाप्ति

Kaus, सैनिनी   'ankhGr, समानी समानयति, समानयते

Pr, ~~at~~ ^{to}, ~~at~~ ^{to}, ~~सि~~ ^{सि} ~~कि~~ ^{कि} ~~रति~~ ^{रति} MBh to p. upon निषिद्य

निर्दिष्टाति, etc, अवसिच (acc or loc) - स्थिर,

levir, haus, tobb, उपासिच उपासिञ्चति ॥ ५७.५.

1.1.7, 6.51.2, 'er, Katy'r, Kaus', उस्सिच उस्सिच्चति,

उत्सिञ्चत

उसिञ्च, उसिञ्च, प्रतिषिञ्च प्रतिषिञ्चति

अनुषिच, संसिच सासिच्यति, संसिच्यते

, 'usr, उप_६ उपकिरति 'usr, Katy'r, etc

अवकृ अवकिरति inf, caus , अभ्यवनी (acc)

litr, ltr , अभिसृज (acc) , ltr, ltr , (an obla-

tion) अभिहीतवै inf litr to p. water upon

अभिविष्यद् caus kaus to p. upon आच्यद् आच्युणति

VS 11.65, T9, SBr'.

to be poured forth वच्य pass वच्यते to be

p. out प्रासिच pass प्रासिच्यते inf, caus , सिच pass

सिच्यते (cp. also सिच्यति) , etc.

to cause to pour away उद्धृ caus उद्धापयति

SankhGr 3.1.3 to cause to p. out ^{सिप}~~उदृप~~ cons सेचयति

सेचयते (esp. also सिञ्चयति), उदृप cons उदृपयति

SankhGr 3.1.3 .

after having poured out water जलपूर्वकम् ind Post

1.5.1282 any thing p. over उपसेचनम् AT 11.3.1, Kath

anything p. under उपस्तारु Nyāyan 10.2.2 anything p.

upon उपसेचनम् 11.3.11, Kath p begin to pour down

प्रसृष्टmfn (instr) MBh, R, Kathās not poured onone's side अपरासिक्त mfn Br not p. upon अप्रतिषिक्तmfn Br , अनादृण mfn Br p. away परासिक्त mfn Brp. forth उत्सृष्ट mfn , विसृष्ट mfn Br, etc p. inआसिक्त AV, 3rd, etc p. on आसिक्त mfn AV, 3rd, etcp. out प्रासिक्त mfn ttarar, 3rd , परिषिक्त mfn Br ,Lāṭy, 3rd , सिक्त mfn Br, etc , समुक्षित mfn Br, AV ,h , अभिप्रक्षरित mfn Br , आवर्जित mfn Kum , (asclarified butter) हुत mfn AV, etc p. over अभिहुत

m n A 6.13.2, Aitr, 'er, etc n. out भुक्त mfn

th, 'a, etc , सृजान mfn , उपस्तीर्ण mfn , निपूत

(Asv) , निपूत (Pat) mfn , निष्पूत mfn th p.

tor ther सैकीर्ण mfn p. under उपस्तीर्ण mfn p. upon

again पुनरभ्युन्नीत mfn aim p. upon अवकीर्ण mfn th 1.

7840 , etc , अभिःसम्पुत mfn th 9.1279 p. upon with an

oblation अभिहूत mfn A 6.13.2, Aitr, 'er, etc .

to be poured down अवनीय mfn SS to be p. upon

निषेक्तव्य mfn (loc) Pairiv to be n. out सैक्नीय

mn IV, सेच्य mn Car, सेकताव्य mn Hariv, VarBrS ,

अवनीय mn TC, स्कन्दनीय mn IV to be p. over

परिप्लव्य mn h .

pouring on उपसिच्य ind p 9.6.40-44 .

one who pours into निर्गच्छितृ mf th one who n.

out वर्जयितृ mf Say , प्रवापयितृ mf th one

who n. upon उपसिक्तृ 18 31.12 to desire on who n.

down riches उक्षय on उक्षयति (Say) RV 8.

26.9 desirous of one who n. down riches उक्षयु

mf (Say) RV 8.23.16 .

pouring and सिसिच ॥ - ५४ - ifc - १

pouring down बारिश ^{वर्षा} | 11 p. north वर्षा ^{क्षरक} |

f(द्वका) ifc levin , प्राक्विस्तृत Kethas , प्रस्ताविन

(ifc) in n. forth water जलकर H. n. out सेच

(ifc) Pat , लेचन , विशर (आ) Hariv ,

वार्षिक (mostly life) 'savings', e.c., वर्षिक

f(आ) 'is, फिरत nar, फिर ifc igh,

इषण n, जादि F 1.162.14, निर्विषण

(ifc) p. out abundantly सुदानु , p. out

spontaneously स्वसिच ५३, ५३ ' pouring out streams of

nectar ' (II. of sev works) पीयूषद्वाराकिर n Vidch p.

out sweetness मधुध्यान f(आ) ५५, ५५ p. over परिषेचक

५ याज्ञकादि (v.l. परिषेचक kas) , किरत् ५५,

etc p. upon उपसेचन ५५ ३.१०१.५ .

p. upon अप्रतिषेध mfn aitr', ApSr a contrivance for

p. out निदुषेयनम् having a ball (for p. out fluids)

प्रसेचनवत् mfn ApSr p. a little buttermilk into

warm milk सौजावनम् L p. down निनयनम् Maus , अवनयनम्

AsvSr, KatySr , ओष्प ind p SBr, AsvGr, etc p. a

flung over प्रतिपूरणम् Ausr p. forth प्रसर्गः ,

उत्सर्गः B, n, ech, Ausr, etc , क्षरणम् Wop ,

पुरःप्रसवणम् 100.9 p. into आसेचनम् Katy'r p. in

आसीन f , संवपनम् Katy'r p. milk upon क्षीराप-

सैन्यनम

Shr p. oil on the feet

शिरोनस्ति

na ?

L p. out

निनयनम

Kaus'

वर्षणम

Hariv,

VarBr,

Pancat,

etc

सैकः

RV, Mn11.120

प्रसेकम

BaudhP,

उत्सर्गः

r, in, lach, susr, etc

निवपनम

KatySr,

निर्वपणम

KatySr

निर्वपः

lch, Var, etc

सुति

f

(in सोमसुति)

p. out a fluid

आवर्जन

L p. out

again

प्रतिवर्षणम

Srikanth

p. out

ashes

भस्मो ह्वपनम

KatySr

p. out in

different

directions

व्युत्सेकः

Var,

p'r,

Sch

p. out

(of a river)

अप्ययः

Var

p. out

together

समासेकः Kaus, शे, समासेवनम् Kaus, (of urine)

समुत्सर्गः n 4.50 n. ov r परिषेवनम् 'rā, Var, Susr

p. out the juice of the Soma plant सवः L. r. some

liquids on the head शिशैवस्ते m f (?) L p. ~~the~~ the obla ior

upon अभिहवः, अभिहवनम् स्वर n. together समानयनम्

aim p. towards आसि र f p. upon प्रक्षेपणम् usr p.

upwards उक्तीशम् ind r संख्य L.14.4 n. upon the body

(to cool it) वर्षसैकः HParis .

desirous to pour out निकारिषु n .

poverty n दारिद्र्यम् (probably w r for दारिद्र्य)

Mricch, Varār, Kāv, Hit — निर्धनता (Mricch), निर्धनत्वम्

(Mricch, Kāv) — निर्धनता Mricch, Vi, ~~ni~~ निर्धनत्वम् Kāv, Hit

धनहीनता Kāv, निर्धनता Mricch, 1.13, Hit 1.128 —

निःस्वता Var, निःस्वत्वम् Var, ~~ni~~ निःस्वभावः Kantis

— निष्किंचन्यम् Bāṇat, निष्किंचनत्वम् Mricch — क्षाप्यम्

etc B — अर्थकार्श्यम् Bāṇat 5.21 — अलक्ष्मी — दुर्गति

f Mricch, Kāv, दीर्गत्वम् Mricch, etc — अपरिग्रहः — अवर्ति

f Mricch, Kāv, अवर्ति Bāṇat 15.6.10 — निकृति — पापत्वम्

RV — मादि f only L — संक्षेपाः m pl MBh .

free from poverty निर्दोषिद्य mfn Katha,

voluntary p. (as practised by Jaina ascetics)

अकिञ्चनत्वम्, अकिञ्चनता.

pow er n चूर्णः, चूर्णम् ¹ankh3r, ¹Kaly3r, ¹Kaus,

etc (ifc Pāṇ 6.2.134) — क्षौद्रितम् L, क्षौद्रः

R 2.104.12, Kāṇ, Skandap, athas — पिष्टि f Paṇen rac

— धूति f Var, Paṇc, Kāv, Sur, etc (also धूति L 1

in comp) — (esp. made of mercury) कज्जलिका

Thpr — गुण्डकः Krishis 21.2 — मेषि m or f (मशी)

Kāv, Var, Gusr, etc — मृत्नः, मृत्नम् Gusr — वारयोगः

Gal — शस्यकम्, ( ) चूर्ण m. l. for सस्यक,

the act of reducing to (powder etc) दमापनम्

Car. the act of sprinkling with p. उद्गलनम् Balar 185.10

any contrivance for reducing to (p. etc) दम्भापनम्

Car. aromatic p. चूर्णः, चूर्णम् ¹ankh¹, ¹atv¹, ¹aus¹, ¹h,

etc (ife ¹an 6.2.134) (esp) a black p. used to paint

the eyes मषि or (मषी) ¹kāv, ¹kar, ¹usr,

e c crushed into p. विनिष्पिष्ट min ¹ar, ¹ar dissolved

into p. नष्टोपिष्ट min ¹ar fragrant p. गन्धयुति f a

fragrant p; prepared on the flowers of ¹agakesara

करिकुसुम्भः ¹ करिकुसुम्भकः fragrant p. used after bathing

परागः a handful of p. - धूनेमुष्टि - a kind of

fragrant p. स्थगारम् Mr, Cobb a kind of p. गङ्गा-धूर्णम्, -

उद्धूतनम् L.

(a kind of p. composed of various substances सुदृढनम्

Bhpr a kind of p. (prepared from pepper and other pungent

substances to promote digestion) वडवान्तः Bhpr a kind of

red p. आवीरधूर्णम् L, रेचनकः L, रेचिन m L, lining

animals (such as ' centipedes ' etc) ground to p. जीवधूर्णम्

n pl Gr perfumed p. सुरीमधूर्णम् Kaus, धूर्णयोगः n pl

h 12.2163, पिष्टाटः, पिष्टाटकः patnar, tā, pājat a p.

form d of various frarant substances (esp. the red p.

scattered about and sprinkled on the clothes at the Holi

festival. TEL 430) वासयोगः L a p. made from esua

porburchii हरिद्रवः L p. of anything रज्जु n (7 width, n

अर्ध-चोदि) 'is a p. prepared from iron (used for

curin worms) अयश्चूर्णम् Susr the p. tarara काकानुसायम्

I, reduced to p. रूपित mfn L, the state of p. चूर्णता

Pañat 5.15, चूर्णत्वम् a spreader of frarrant needles

स्वप्नपक्षि

n .

to dissolve into powder नष्टि.यी कृ to p.

उद्धूलय Nom उद्धूलयति Kathās, Kād to reduce to p.

पूणिः कृ MBh 1.3225 , पूणि cl 10 पूणयति h.

g, Pāncat, hP, Kathās, etc , चूर्णिकृ Kāty'r 15.9.22,

er , पुण्ड cl 1 पुण्डति hārup 9.3 (v.l. er मुट)

to sprinkle with p. धूलय to धूलयति , उद्धूलय

Nom उद्धूलयति Kathās, Kād .

made up with anything powdered चूर्णिन् mfn Pān 4.4.

23 mixed up with anything p. चूर्णिन् mfn Pān 4.4.23

p. rock-salt सैन्धवचूर्णिम् fust. p. stone अश्मचूर्णिम् Kā vīr

p. with विच्छुरित mfn (instr or comp) Kum, Vikr, Gauran.

powdering विच्छुरणम् Kād .

power n I बलम् (बलः 3 अर्धचोदि) , etc ,

प्रबलता Rajat, प्रबलत्वम् Kull, सबलता, ~~सबलत्वम्~~

(Ganithar), सबलत्वम् ('is), बलमिन् n ChUp — शक्ति

f 11, etc, शक्तिता (ifc) 30, शक्तित्वम् (ifc) 30sr,

शक्तिमत्त्वम् 30ash, आशक्ति f 1 — शाक्तः 30 — शाक्मन्

n 30, शाक्मन् n 30 — उर्जः 30 2.55, 30, etc,

उर्जितम्, उर्जस् n 30h — वीर्यम् (ifc f 30)

30, etc, वीर्यवत्ता (30ash), वीर्यवत्त्वम् ( ) —

सामर्थ्यम् MBh, R, etc — प्रभावः (ifc f 30) Mn, MBh, etc,

प्रभावत्वम् Kem — वैभवम् (ifc f आ), — भूति

f Pl, etc, विभवः f, Kālid, Var3r, etc, प्रभवः f,

प्रभाव , विभुता W — प्रतीपः h, h, etc —

ओजस् n AV, AV, 22, Aitr, h, etc, ओजम् n

AV 6.47.21, 11 — वर्चस्कः, वर्चस्कम् (= अर्धर्चादि) h,

Variv — सहस् n AV, etc, प्रासहः 3r, उत्साहः

— स्वारः, स्वारम् (ifc f आ) AV, etc — क्षत्रम् (ana)

अर्धर्चादि) sc pl AV, 2.11 — पराक्रमः,

पराक्रमाः m pl (ifc f आ) Bh, av, etc, विव्रमः

७, १०, १८, विक्रमणम् — आधिपत्यम् १०.१२.५,

AY 16.4.54, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892,

तेजसम् $\frac{1}{c}$ 3.8681 — वक्रः, etc — महिमन्

In W, etc — SH Al, U, Br — SH Al, etc .

II अधीकरणम्, अधिष्ठानम् - आयुधानम्

17.3/3 — अम. २१, २२, २३ — अभिस. n १७, १८ —

आयत्ति f - अर्थपत्यम् - आस्पदम्, आस्पद (ifc. प)

आ न L श्रियम् मे, १३, ५, ४०२, ४२ उप

— रोधम् 1.1 5.1 — ऐयम् रोधरम् 1.1

, रोध्वर्यम् ¹SBr 13, MBh, Mn, etc — क्रतु m RV — क्रमः

L — गुण — तवस् m RV 3.1.1 & 30.8, AV 11.1.14,

तविष्म ¹RV 1.166.1 & 9, 3.12, 8, तविष्णी (also

तविष्यः ¹RV, तविष्णी L — दीदिति f Martr 1.2 —

चुम्भम् ¹RV, ¹SrS, MBh 1.6406 — द्रविणम् m RV, AV, ¹

r, etc, द्रविणस् n RV 1.15.7, etc — धामन m RV, ¹

RV, ¹AV, Pur — धिष्यम् L — सृम्भम् m RV, VS, AV, Kāth, ¹

¹Ar, धन Naigh 2.10 — पयस् n RV, etc — पिञ्जम् L

— पिण्डः (rarely पिण्डम्) L — प्रगल्भता ¹RV, प्रगल्भम्

— प्रसिति I, V — प्राणाः I, VI, etc — मधः

IV - महत्त्वं न सत्, तस्य च महत्त्वं न, न, न, न,

नहन् न — यहस् न which 2.9 — रंहे राधस्

मूल - वयस् ३०, १५ से अधिक बृहत् २०

(?) वयस ११.१०५.५ — वित्तम्, वित्तानि — ११, १०५ — ३

शान्तिराम, दिनांक 2.9 — शिवम, n, — सुषि m

१. वक्र — शून्य: $0, 1, 2, 3, \dots$ — धरातल $n \in \mathbb{N}$ —

संज्ञादि This — स्थामन् n War, lit, water, स्थायः

L, स्थोरम् W.

absenc of power आनैश्वर्यम् according to onis

२. स्वकीयतः ind according to n. यथाशक्ति ind

Gr. r, etc यथाशक्त्या ind Gr. r, etc, यावच्छक्ति

ind, यावच्छक्तितः ind Gr. r, शक्तितः ind n, etc,

यथाब्रतम् in Gr. r, etc, यथासामर्थ्यम् in Gr. r, यथाप्रभावम्

ind Gr. r, यथाक्षमम् ind Gr. r, यावत् तरसम् in Gr. r

Tir any act (such as the repetition of spells) performed

with the objec of n. over others वश्या (१२३), वश्यम्

(१२३) वश्यम्, वश्या, application of n. १२३ in

११, (in arish) applied to the sixth r. पङ्गत

nfn attached with vowel n. सतेजस् nfn S, lit n.

Kath, based on the pcha ra or kinal n. क्षत्रायतनीय

nfn Laty 6.6.8 = 18, 8.3, being in a woman's n. पर्यगत

nfn (ifc) being in one's n. स्वाधीन f(आ)

nfn , lav, etc, ' being in p. ' (strong etc) वक्तव्य

nfn h, being in the n. o वशग nfn (आ) nfn h, etc ,

वशगत nfn ances, karn, , , अभिवेष्ट nfn

(in room) nfn , विधेयता (ifc) as विधेयता

mn 2.37, containing all p. सततेजामय mn 7, corr-

according to p. of effort यद्योऽसाह mn 7, the creat-

ing p. (of a post) शान्ति mn 7, desired of all p.

तृणभूत mn 7.8303, desiring to obtain p.

इन्द्रियकाम mn 7, in, in, desiring of p. जगार्थिन्

mn 2.37, destitute of p. (fo sacrifices) अक्रतु

mn (7) 7.83.5, in, difference of p. शान्तिभेदः

mn 7, desiring of p. विश्वार्थिन् mn 7, endeavouring p.

Jatak, embodied p. दष्टः mn 7, Ragh 17.62, endeavour-

1. अतिशक्तिः अतिशक्तिः वश्यकर अतिशक्तिः, अतिशक्तिः

2. अतिशक्तिः अतिशक्तिः 13.1.12, अतिशक्तिः अतिशक्तिः 13.1

11, अतिशक्तिः अतिशक्तिः अतिशक्तिः अतिशक्तिः अतिशक्तिः

महेश्वरम् अतिशक्तिः, महेश्वरम् अतिशक्तिः, निम्नोत्तरे अतिशक्तिः अतिशक्तिः अतिशक्तिः

अतिशक्तिः, etc, महाप्राणः, महर्द्धि अतिशक्तिः, अतिशक्तिः अतिशक्तिः

अतिशक्तिः अतिशक्तिः अतिशक्तिः अतिशक्तिः अतिशक्तिः अतिशक्तिः अतिशक्तिः अतिशक्तिः

अतिशक्तिः अतिशक्तिः 12.1.12, 1.2.12, अतिशक्तिः अतिशक्तिः

अतिशक्तिः अतिशक्तिः अतिशक्तिः, अतिशक्तिः अतिशक्तिः अतिशक्तिः अतिशक्तिः

अतिशक्तिः अतिशक्तिः अतिशक्तिः, अतिशक्तिः अतिशक्तिः अतिशक्तिः अतिशक्तिः

पञ्चमः तन्मूलकः mfn 17, having n. (loc i) over mind

matter चिदचिच्छक्तियुक्त mfn W having n. to प्रभु

mfn (loc i e over) far, having such n. तद्याप्रभाव mfn

R 2.22.33, having superior n. अभिभूयोत्तम mfn, has in

the glory of n. क्षेत्रज्ञी W 1.25.5 6.26.3, having the

greatest n. तीर्षिष्ठक्षेत्र mfn 17, having the n. of the best

प्रसूतेजस n 17, having the n. of a person ब्रह्ममेजस

n 17, having the n. of Indra ब्रह्मधरप्रभावः W 17, having the

n. of Indra सोमतेजस mfn 17, सोमवीर्य mfn Susr, hav-

ing the n. of wishing इच्छाशक्तिमत् min vedantas, hav-

ing the p. to do something कृत्यवत् (loc) " 3.75. "

having the n. of n. महस्रवचस् in 10, in consequence

शक्तिः ind 10, 100, 1000, increase of n. क्षेत्रवृद्धि

Indra's n. शक्रवम् Indra's n. n. dignity इन्द्रवम्

in relation to n. अविबलम् in 1, int. vicat. by n.

वीर्यमत्त in 10, in literal n. of a word अभिधा

ish, longing for vital n. तेजस्काम in 10, 100, 1000, n. n.

तेजस् n (or on n) , , etc तेजो , n. n.

शान्तम

Min 00, not being in anyone's p. अविशग

M/n (nom), o William D. वेप-हम्म m 10.129.1, 17 5.

11.1) दृढशक्तिक उदारवीर्य, वृद्धमहस्

नमः, वृद्धवयसः, वृद्धशवसः, अथवा न. ?

किंवदंति _____, किम्परहस्य _____, कथंतीति _____

refn R 2. 3.9 on which p. 244 on likely reach-

उदाहरण 10.14.1, 10.15.1, उदाहरण

(say said of the two dogs, the messengers of Yama ! one in

From no. 12 was no 35 नवंबर 1911, one of the on covers

of a soami satta परिष्कारः

he was 74, one of the

three kind of p. attainable by a satta (the ~~xxx~~ other

two being, mir-avedya and jukhna) सावधम् (acil जेवरे

) that, one's ~~xxxxx~~ own p. आत्मदाक्ति if ~~xxxx~~ (Mit)

one who has attained p. प्राप्तप्रभावः that, one who has effect-

ive n. वृत्तीजम् that in 1.6, one who has rest n. to

accomplish संततीवत that in 1.6, one who has rest n. to

effect संततीवत that in 1.6, one who has not experienced the n.

of ~~xxxx~~ अदृष्टपरसामर्थ्यः one who knows the p. of one i-

ous stones, Mantras and medicinal herbs मूर्धावसिक्तः

one whose p. consists in विभक्तः ifc (loc) Git, one

whose superiority is dependent on his p. बलज्येष्ठ an

overwhelming p. त्रयस् n RV 2.23.16, own p. स्वशक्ति

f n 9.2.3, (in the Tishya philosophy) the passive p. o

creating the material world (consisting of 3 constituent ex

essences or Gunas called sattva raja and tamas) प्रकृति f

posses of of p. बलान्वित an, नीर्यसम्पन्न an

निनवत an rich, (?) इन्द्रस्वत an (Sāy) RV 4.37

5, कृताधिपत्य mn lit, स्वस्वते mn, possessor of

such a n. सुवर्तीय mn lit, एतम् प्रीयते mn lit, possessor

great n. बहुशक्ति mn, अतिशक्तिमान् mn, महिषत्र

mn, possessor n. ज्ञेयवत् mn, etc, सप्रभाव

mn (3rd) n. कथञ्च, रोधयवत् mn, सुवित्र mn, poss-

essing superior n. शक्तिप्रकर्ष mn, possessor the n. of

action क्रियाशक्तिमन् mn Vedāntas, possessor the super-

natural p. of transporting one's self and where one likes

यत्र कामावसायिन् mn (3rd) यत्र कामावसायिना

यत्र कामावसायित्वम्) Pur, p. 100, p. 2 किम्बल mfn 342

7.8.8 , किम्प्रभाव mfn Pāncat, the p. acquired by religious

austerities तपोबलः SāṅkhGr 4.5.15, Mr 11.241, P 1,

p. and dignity of Indra इन्द्रता, इन्द्रपदः, the p. and

glory of Brahma ब्रह्मतेजसः n Sauchip, Hariv, etc, the p.

belonging to cattle पशुवीर्यम् Tāndr, p. of वरुणम्

(वलः ५ अर्धेच्छा) Wal, p. of accomplishing all सर्वशक्ति

f Jan, the p. of a king राजवीर्यम्, the p. of a magic

formula शक्ति f p, Pāncar, the p. of anger क्रोधिवदः

h 1.3249 (cf n 2.214) the p. of a sacred text शक्ति

f n, Pāncar, the p. of a word (defined in the Vāya as

padārya na arthe sambandha i.e. the relation of a word to

the thing designated) शक्ति f Shāshān, śāh, the p. of

destiny देववंशा, the p. of ~~fury~~ मद्वैर्यम् Pāncat, the p. of

God in the creation of the world personified as a deity

योगमाया , the p. of ~~obtaining~~ obtaining everything (one

of the 8 super-human faculties) प्राप्ति f Pāncat, the p. of

245, the p. of passion मद्वैर्यम् Pāncat, the p. of royalty

राज्यविभूति (31) p. of the dead प्रेतवशः

MBh

n. of the senses इन्द्रियम् , the n. of the sovereign क्षत्रियम्

4.12.1, 5. 9.1, 7.1 4.33, 7 6.76.3 , (prob) the n. of

th anus वसुवीर्यम् andr the n. / of the wind) to

enter or penetrate every where प्राप्ति 1 4 , the n. of

things अस्तुबलम् , the n. of time कालमहिमन्

m कालमाहात्म्यम् , कालविक्रमः p. over शक्ति 1 / cor

loc dat or inf) 71, etc , प्रभुता (loc) 'ak , विशिष्टम्

(loc) arva , दृष्टः (cor or lo cor) 71b n. over

any one स्वाम्यम् n, sh, etc n. to प्रभविष्णुता (inf)

Rajat, the p. to glide प्राज् f MaitrS, the p. to move

प्राज् f MaitrS, the pride of p. विभिवमहः, pro-

conscious from conscious p. प्रभावज् nfn V, receiving p.

द्युमन्स्यति 1.131.1, relative p. वातावन्म् n,

Kājñ, Lāv, etc relating to p. शावत् nfn derived, requir-

ing p. प्रीयवत् nfn Ch n, a resignation nfn p. by a father

to his son पुत्रैर्धियम्, sovereign p. विभूति f Kāid,

āncat, tathās, etc, superhuman p. विभूति f Kāid, tathās,

etc , वैभवम् , the superhuman p. of becoming as

small as an ato अणिमन् n, superiority of p. प्राबल्यम्

śāntas, 'sār, superior p. श्रीगिस्त्वम् īam, अभिभूति

f B 4.38.9, 'sār, Lātyār , परभागः ālid, Pañc, Kathās,

परभागाता Pañc, Kathās , त्रयस् n B 2.21.16 , the

supernatural p. of transporting one's self any where one

likes (said to be ong to Logins) यन्नकामावसायः Cat,

' support of supreme p. ' (N. of part of the Rājā-sūya

ceremony) क्षेत्रधृति f Vātyār 15.9.20, Lātyār 8.11.11

taking up a position which gives (a plane) great p. वीर्यम्

nfn VarBr the three constituents of real p. इक्तित्रयम्

th, through the p. of destiny विधिबशात् ind Mesh, through

the p. of fate विधिबशात् ind Mesh, together with p. सबल

th to the p. of a king राजस्यात् ind th, to the utmost

o' one's p. यथाशक्ति ind Gr'nd, etc यथाशक्त्या ind th,

nariv, etc, vital p. व्यसि n RV, etc, wanting p. अप्रभु

nfn RV 9.73.9, AitBr, etc, want of p. निःसत्त्वम् W,

अप्रभुत्वम् Mesh, etc, (stretchedness) अप्रभुति ind,

18 : whose n. (thun erbelt) is work : (said of 'udras)

कर्मवज्र nfn 1.5487, within the n. गोचरः (esp

ile), without n. अमिध्वर nf (आ) n.xxx

arousing the bodily powers इन्द्रियबोधन, इन्द्रियबोधित

nfn ucr, brsto in n. सहस्रकृत nfn 18, 19 (v.l.), the

constituent p. o. h. stat (of which 7 are usually enumer-

ated, viz king, minister, allies, treasure, army, territory,

fortresses n 9.294, 295) प्रकृतयः f pl, enclosed with

two p. शक्तिद्वयवत् nfn edantas, having different n. नानावीय

mf(आ)n M, Pr ~~xxxx~~ having p. equal to that of Vishnu

विष्णुतुल्यपराक्रम mfn M, possessed of a perhuman p. ऐश्वर्यवत्

m n ' possessing 10 p. ' (M. of a Budd) दशबलः L ,

दशबलवतिन् mfn Divyav 8.81, 9.17 possessing various p.

पुरुशक्ति mfn M, with all one's p. पूर्णेन योगेन ,

योगतः ind Mn 2.100 .

to be in a person's power देशे loc with भू, वृत्, स्था

and संस्था gen , to deliver into the p. of रन्धनाय

रन्धनायति (dat , to endeavour to bring into

one's p. उपशक्ते desid उपशिक्षति to fall into the

p. o प्रसद प्रसीदति (en also प्रसीदते) (ac)

aitr, aitr, to get in one's p. वश caus वशयति

cat, is more p. प्रभवति तस्य ikr 5.18, to have in one's p.

नी intens नेनीयते , , , इन्व cl 6 इन्वीति

इन् cl 6 इनीति ā, to have p. उत्पद्यते उत्पद्यते

(with inf or dat of absor noun) , नाथि cl 1 (thātup 2.6)

नाथते th, Kāth, etc thātup, to have p. over सम्प्रसद

सम्प्रसदति , प्रमू प्रभवति (rarely प्रभवते)

n, h, etc प्रभु , सि cl 1 क्षयति to have p.

upon मुष्ट cl 1 (dhātup 2.32) मूर्च्छति (loc) Valid

to have vital p. ओज् cl 1, 10 ओजति ओजयति

Dhātup 25.84 .

powerful adj I वीरिन्, etc, सबल, etc,

वैतान्वित, वलवत्, etc, वलयुक्त, वलयुत

Var, प्रबल, (आ) व, etc, वल्य, (आ) व,

वैतस्थ, व, वलावस्थ, वलभद्र, L, वलभृत्

व, उद्धृत, उपलब्ध, L, वल्ल, सिध्मादि—

शक्तिमत्, in, b, etc, शक्तिभृत्, VarBrS, शक्तीवत्

II, Var, शक्य, (आ) श, II, III, Br, Kaus, शक्य

(आ) श, II, Br, शक्त्वत्, RV, शक्त्वर, II, Br,

—शक्, (आ) श, II, III, L, शक्वन्, (आ) श

3-~~शक्तिन्~~ ~~प्रभु~~ ~~pr~~, etc, प्रभवत् अन्तो

) ~~pr~~, ~~pr~~, प्रभावत् ~~pr~~, ~~pr~~, प्रभावित, प्रभावित, ~~pr~~

~~pr~~, प्रभावित् 'is', सप्रभाव (आ) ~~pr~~, प्रभूषण

L, विभव ~~pr~~ 13.802, अभिभव ~~pr~~ 1.29.4, विभावित्

'is', विभु or (ved) विभु (ऊ or नी) ~~pr~~, etc,

विभूति ~~pr~~, विभूतमत ~~pr~~, ~~pr~~, विभूतस् ~~pr~~

-ऊर्जस्विन् ~~pr~~ 5.2.114, ~~pr~~, etc, ऊर्जस्वत् ~~pr~~,

ऊर्जस्वत् ~~pr~~ 5.2.114, ~~pr~~, etc, ऊर्जे ~~pr~~ 'is',

ऊर्जित ~~pr~~, ~~pr~~, ~~pr~~, ~~pr~~, etc, ऊर्जिवत् ~~pr~~ 1.15

6, ~~वीर्यवत्~~, etc, वीर्यान्वित, Mar3rS, सर्वोये

TS, Kāth, 'ankhār, ओजस्वत् 8.76.5, 8.5.4, 16,

TS, ओजस्विन्, Br, etc, सौजस् 3car, सौजस्व

Jātakam, ओजसीन TS 4, Pan, ओजस्य 2. Pan,

— तेजस्विन् (Pan 5.2.122, 'as) TS 2/1. Br, etc —

अग्र-प्रतापवत्, etc, प्रतापिन्, Kariv,

Rājot-श, शेष्वर (3) Kathas, etc —

सहस्वत्, AV, etc, उत्साहिन्, Pancat, सोढु

— शक्त — सहावत्, सह (आ)

RV, सहन् SBr, सहन् f(आ) Nir 8.15,

सहसात् RV, सहस् RV, सहसिन् RV, नह्य

RV, साह RV, साहन्य AV, TS, सहन्य .

II अभ्युप RV 1.110.5 — इन् — इन्द्रियावत्

TS, RV, Nir, Nir, इन्द्रियाविन् TS — इरिन्, इय —

इष्यु RV 1.120.5 — उब्बण TS 3, MBh, BhP, Susr,

etc — कुडोर L — क्षामत RV — तुर TS, RV 2.50.2, RV 2.

Kaus 91 — (Tani) तुविद्युन् 1.3-6.1, (Tandra)

तुविद्युन् RV 1.3-6.8f, तुविष्मत् RV, TS 2.3.14.4,

Var 3.1 — दुम्भवत् 5.28.4, etc, दुम्भिन् —

द्रविणवत् h, Hariv, धर्णस्य Tath, p'r, धर्णसि —

धामवत् Vir 1.43 — नय — परिवृद्ध Hariv,

Hariv, etc — पुरुवाज (आ) — पुष्कल (आ) 17,

etc — (said of the Haruts) प्रतवस् — प्राणवत्

Hariv, Hariv — भृश n, th, etc — मह् (इ or इ)

Hariv, महात्मन् 3.2, Hariv, महास्पद

Hariv, महिष (महिषी) said 3.22, महोदार —

मांसत Utterar, Balar — माहिन (आ) — (said

of (1900) रभरन् f(आ) (190) — व (only 1)

— वयवत्, वयियु 19.19, (prob) वयस्वत्

— विपरित्तन्त — विशिन्, — विवृद्ध

1900 p, 19, etc — विशाल f(आ also 19) 19, 19

— वरि f(आ) L — वृषन् 19, 19, 19, 19 वृष्णि

IV — शवसान 19, शवसावत्, शवसिन् — शूर

19, 19h — सत्वन् — समुद्धृत 19sr — सरस

f(आ) 19, 19, 19, 19, 19h — साधु f(वी) 19, etc

— सारग 19is = भतभाज Sch — सिद्ध 19an, 19ajāt,

Yat — सुदन्त्र — सुदन्सस् — (applied to Indra

स्तवत्, स्तवस्, तवस् (according to some) — स्थविर

f(आ, इ) — स्यामवत् —

all powerful सर्वशक्, विश्वमहस्, 'ankh'

became p. वृद्धिमत् — वृद्धिभूत — quich, exceedingly p.

महाप्रभाव f(आ) — उदोजस् — 5.52.2, 10.2

7, उच्चैः — उच्चैः, उच्चैः, in. lit, etc, having p. n.

करालकर — having p. n. con. enio बृहत्सहाय

'is, having p. n. enio उच्चैः num, having p. men

उग्रवीर

having p. weapons

उग्रायुध

स्वतवस्

3.19.7

inherently p. स्वतवस्

in, Vāth,

etc.

p. उपवृद्धि

p. प्रभावयितु

as p. p.

बलवत्तर

etc.

बलीयस्

in, etc

बलीयस्

h

बलीयस्तर

वीर्यवत्तर

in, Ch p

सहीयस्

in, Ch p, etc

सह्यस्

in

उत्तर

in, etc

बलिष्ठ

etc, बलवत्तम

in

etc

बलिष्ठतम

in

बलीयस्

in, etc

बलीयस्

h

वीर्यवत्तम

in

सहिष्ठ

in

सहन्तम

in

सहीयस्

in

etc

सहस्र , भाशिष्ठ Pat on Pan 6.4.161 , भाशिष्ठ

Pat on Pan 6.4.161 , भाशिष्ठ (आ) भाशिष्ठ

or p. nor powerless अवलंबक of p. mind उजितचित्त

the one who is p. कृतवीर्य 1.1.2 p. act इन्द्रियम्

, p. beaked (p. of a son of the bird Garuda)

चण्डलुण्डकः 5.359 p. by arrows इषुबल 6.

75.2 p. by nika (a lakshasa) रात्रिबलः L, p. every

where विश्वतोर्वि पन्त्रिंशत् a p. herp बृहद्रथः IV

p. in working Indra) तुविकूर्म 3.6.1, तुविकूर्म

IT 8.66.12 लुविकनु ET 8.68.2 (voc) a p. king

धृतशङ्खः L p. looking बृहन्नीक SV a p. missile

महारत्रम MundUp, MBh. Kathas a p. monarch राजकुञ्जरः

p. necked लुविनीत ET 1.5.3 ' be p. one ' (a lion)

सिंहः (ife f आ) ET, etc p. over अभिधृष्यु

(acc) DBr a p. stallion राजश्वः ET p. through rec-

liar qualities गुणक्षेत्री ET p. a p. weapon महारत्रम

rendering p. assistance अभिपटशवम् ET 3.51.3 self

p. चयप्रभु ET , स्वक्षत्र ET son of a p. man अग्रपुत्रः

for superhuman power भावः 1 terribly powerful

भीमविक्रान्त tr. p. वशवर्तिन (ifc) Lalit truely p.

सत्यमुग्र RV 9.113.5 very p. महाबल 2(आ) 10,

K, Haris, etc , अतिबल , सुबलवत् tracing ,

सुमहाबल 1(आ) 10, 11, 12, सुप्रबल 10, अतिशक्त

अतिशक्ति , आशक्त , महाजस 10, 11, etc

महाजस्क , सुमहाजस , स्वोजस , महावीर्य

for, 10, 11, etc , बहुवीर्य 1(आ) 10, 11, very p. non

वीरतमः (ifc f आ) RV, AV, MBh very p. बहुविक्रम-

11. सुपराक्रम MBh, समर्थ f(आ) In, MBh, etc,

वृहन्नयस् TS, Lāt̄y , भारद्वाज f(आ) MBh, Hariv ,

भरतीय ३१ ऑक्टोबर १९६१, महर्षि, महर्षि,

महर्षिः महर्षिन् , (sal 'ive) महाशक्तिः

1000, (1000) सुवाल 8. 10. 1900

वैतथ्यसारः

to become powerful प्रबल or प्रबलति L

to be n. रुज् cons रुज्यते P. 10.37.11, to be n.

प्रभु प्रभवति (प्रभवति प्रभवते) प्रभु, etc प्रभु

to become p. विवृध् विवृधति to be p. वीर्

cl 1 वीरयते to become p. उक्थ

pass उक्थयते to be p. भृशाय to be p. भृशायते

भृशीभू भृशीभवति to be p. शक् cl 1 शक्नोति

, etc., शूर (also written सूर) cl 10 शूरतु 35.

to become p. सम्मुच्छे सम्मुच्छति to be p. इक्ष

cl 1 इक्षे to be p. इक्षे , वक्ष cl 1 (to be p. 17.11) वक्षति

, इन्द् cl 1 इन्दति , इष्य cl 1 इष्यति, इष्यते

, वर cl 1 वरति to be p. वर to

make p. उपवृंह् Caus उपवृंह्यति BhP, MarkP, etc .

powerfully अलवत् ind SBr, etc—उच्चैः ind RV,

AV 4.1.3, SBr, Kum, Pañcat, etc—तविषीभि instr ind .

more powerfully अलीयस् ind GopBr .

